

**MANUALUL
OBSERVATORULUI**
pentru alegerile parlamentare
la secțiile de votare din țară

Autori: Maria Krause (Observatorul Electoral), Septimius Pârvu (Expert Forum)

Contact: observare@votcorect.ro

Coaliția **Vot Corect** este formată din organizații civice care lucrează în domeniul apărării democrației și drepturilor omului. Scopul coaliției este de a monitoriza procesul de organizare a alegerilor și referendumurilor pentru a se asigura că se desfășoară conform principiilor constituționale și standardelor și bunelor practici internaționale la care România a aderat. Organizațiile partenere au obiectivul principal de a acredita observatori pentru ziua alegerilor, dar monitorizează procesul electoral per ansamblu, acționează pentru îmbunătățirea cadrului legal și reacționează în cazul încălcării principiilor menționate anterior.

Coaliția este formată din Expert Forum, Centrul pentru Resurse Civice, Asociația Civica, Centrul pentru Studiul Democrației, Rădăuțiul Civic și Observatorul Electoral. Coaliția este partener cu Asociația Code for Romania, care asigură dezvoltarea aplicației pentru smartphone Vote Monitor, cu ajutorul căreia colectăm date în ziua alegerilor.

CUPRINS

I. INSTRUCȚIUNI PENTRU OBSERVATORI	7
Echipe mobile și observatori staționari.....	8
Unde putem vota (dacă nu observăm la secția la care suntem arondați)?	7
Formularele de observare	9
Planificarea zilei scrutinului.....	11
Relația cu membrii BESV și ceilalți participanți la procesul electoral	7
II. ASPECTE GENERALE LEGĂTE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR	9
Cadrul legislativ	9
Administrația electorală	10
Birourile electorale.....	11
IV. ALEGĂTORII, REGISTRUL ELECTORAL, LISTELE ELECTORALE	15
Registrul electoral și listele electorale	15
Extrasul pentru urna specială (mobilă).....	17
V. ORGANIZAREA VOTĂRII ȘI ZILELE SCRUTINULUI	18
Când se votează	18
Unde se votează	19
Documente pe baza cărora se poate vota	22
Materialele electorale care se regăsesc în secția de votare	22
Accesul persoanelor cu dizabilități la procesul electoral.....	25
Urna specială (mobilă).....	26
Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului	28
Campania electorală.....	31
Pregătirea secției de votare în ziua precedentă scrutinului	32
Ziua alegerilor – înainte de deschiderea votării (formular A), orele 6 - 7	33
Votarea (Formular B)	34
Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV) și rolul operatorilor de calculator	37
Cum funcționează SIMPV?	38
Închiderea secției și numărarea voturilor (Formular C)	50
Înregistrarea audio-video a procedurilor și transmiterea PV cu ajutorul sistemului SIMPV	51
VI. CONTESTAȚII, CONTRAVENȚII, INFRAȚIUNI	63
VI.1. Întâmpinări și contestații	63
VI.2. Infrațiuni și plângeri penale	65
VI.3. Contravenții	68
Model de sesizare.....	71
Model de plângere penală	72
VII. APLICAȚIA VOTE MONITOR.....	79

Abrevieri

AEP – Autoritatea Electorală Permanentă
BEC – Biroul Electoral Central
BEJ – Biroul electoral județean
BESV – Biroul electoral al secției de votare
BEVC – Biroul electoral pentru votul prin corespondență
HAEP – Hotărâre AEP
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
PV – proces verbal
OES – Oficiul electoral de sector
SIMPV – Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal
SV – secție de votare

Materiale de training pregătite de Autoritatea Electorală Permanentă:

[Ghidul birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară la alegerile parlamentare](#)
[Ghid video](#)

Acest manual conține informații detaliate despre rolul observatorului și despre principalele aspecte legate de procesul electoral. Fiecare secțiune are explicații, iar trimiterile la cadrul legislativ (legi, ordonanțe de urgență, decizii ale BEC) sunt marcate cu **albastru, cu litere îngroșate**. Citatele din legi sunt marcate cu italic. Cu **roșu** găsiți liste cu posibile probleme, nereguli și indicii de fraudă

Pentru orice informații care nu se găsesc în manual, vă rugăm să contactați coordonatorii Vot Corect.

Cum comunicăm în ziua alegerilor

 [0800 460 002](tel:0800460002) (gratuit, pentru România)

CODUL DE CONDUITĂ AL OBSERVATORILOR VOT CORECT

- Observatorii își vor desfășura activitatea **cu strictă imparțialitate**, fără a exprima sau manifesta public nicio preferință pentru partidele sau formațiunile politice, candidații sau programele electorale; nu se vor implica în campania electorală și nu vor afișa însemnele sau sloganurile competitorilor electorali.
- Observatorii își vor îndeplini îndatoririle într-o manieră discretă și **nu vor interveni în procesul electoral**. Observatorii pot adresa întrebări reprezentanților administrației electorale și altor autorități și pot semnala eventualele nereguli, însă nu le este permis să dea instrucțiuni, să modifice deciziile birourilor electorale sau să împiedice buna desfășurare a procesului electoral.
- Observatorii vor urmări **toate aspectele procesului electoral** și vor monitoriza toate etapele zilelor alegerilor, inclusiv numărarea voturilor.
- Observatorii își vor baza toate concluziile **pe observații personale, directe, sau pe fapte sau dovezi clare și convingătoare** și vor transmite în timp util organizațiilor care i-au acreditat informații clare și corecte.
- Observatorii **nu vor comenta procesul electoral în fața reprezentanților mass media** în numele proiectului **Vot Corect** sau în numele organizațiilor care i-au acreditat.
- Observatorii **nu își vor asuma riscuri inutile**. Siguranța personală a fiecărui observator este mai importantă decât orice alte considerații.
- Observatorii vor respecta **drepturile și libertățile fundamentale ale omului, legislația națională și autoritatea membrilor administrației electorale**.
- Observatorii vor da întotdeauna dovadă de cel mai înalt nivel de **discreție, comportament profesional și respect** față de toți participanții la procesul electoral, fără discriminare.
- Observatorii vor purta asupra lor **documentele de identitate și ecusonul (acreditarea)** și se vor legitima în fața membrilor administrației electorale sau a altor reprezentanți ai autorităților implicate în organizarea alegerilor, la cererea acestora.
- Observatorii vor participa la instructajul organizat de echipa **Vot Corect** și vor respecta **planul de repartizare în teritoriu** și instrucțiunile permise.

Încălcarea acestor reguli poate duce la retragerea acreditării observatorului.

I. INSTRUCȚIUNI PENTRU OBSERVATORI

Dreptul de a observa

Observatorul acreditat are dreptul să asiste la toate operațiunile efectuate de BESV, de la deschiderea secției de votare până la finalizarea numărării voturilor și întocmirea procesului verbal. **Art 89 – 90 din Legea 208/2015, HAEP 31/2024 și 32/2024.**

- **Acreditarea este valabilă numai însoțită de un act de identitate.**
- **Acreditarea este valabilă pentru orice secție de votare din țară și străinătate.**
- **Nu există, conform legii, un număr maxim de observatori care pot asista la proceduri într-o secție de votare.**

Observatorii nu pot interveni în organizarea și desfășurarea alegerilor, dar au dreptul de a sesiza președintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități. Observatorilor nu le este permis să facă niciun fel de comentariu de natură politică, în nume propriu sau al organizației care acreditează.

Președintele BESV are dreptul să îndepărteze din secția de votare observatorii care încalcă aceste reguli

Orice act care contravine Codului de conduită, legislației, regulilor stabilite prin acest manual sau instrucțiunilor comunicate de organizația care a emis acreditarea se sancționează cu retragerea acreditării observatorului.

HAEP 32/2024 – acreditarea pentru parlamentare și prezidențiale

Art. VIII. – (1) [...] asociațiile și fundațiile acreditate de Autoritatea Electorală Permanentă atât la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, cât și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 pot emite pentru observatorii lor ecusoane unice valabile la ambele tipuri de scrutin, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2.

(2) Autoritatea Electorală Permanentă aduce la cunoștința publică, prin intermediul paginii proprii de internet, lista asociațiilor și fundațiilor acreditate atât la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, cât și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, precum și numărul de înregistrare al fiecărei acreditări.

Scopul observării nu este doar să constatăm neregulile.

Unde putem vota (dacă nu observăm la secția la care suntem arondați)?

La alegerile parlamentare putem vota la secția unde sunt arondați conform domiciliului – sau reședinței, dacă avem viză de flotant. Dacă nu v-ați înscris cu reședința în Registrul Electoral, puteți vota pe liste suplimentare unde aveți reședință sau pe liste permanente unde aveți domiciliul. Dacă nu sunteți în localitatea de domiciliu, puteți vota în orice secție de votare din altă localitate, din același județ. În București nu puteți vota în alt sector. Nu există un termen minim pentru stabilirea reședinței pentru a vota, similar cu cel de la alegerile locale.

Regulile sunt valabile pentru orice alegător; nu există prevederi speciale pentru observatori.

Dacă observăm la altă secție decât cea la care suntem arondați, observăm deschiderea la secția la care suntem arondați, votăm acolo imediat după 7:00, rămânem să observăm prima parte a votării (cam 45-60 de minute) și apoi plecăm să observăm la altă secție (sau alte secții). Dacă observăm la o secție diferită față de cea unde suntem arondați, putem face o pauză pentru a vota.

Relația cu membrii BESV și ceilalți participanți la procesul electoral

- Odată ajuns la secția de votare, **observatorul trebuie să se prezinte președintelui și membrilor BESV și să le arate acreditarea.** Dacă președintele exprimă obiecții privitoare la prezența sau activitatea observatorilor, explicăm calm și politicos că suntem acreditați oficial să observăm scrutinul. Ar fi bine să stabilim relații de amabilitate cu fiecare dintre membrii biroului, indiferent de afilierea politică a acestora.
- Observatorii trebuie să clarifice în discuțiile la care iau parte faptul că **nu au autoritatea de a remedia neregulile sau încălcarea legii, ci doar de a le semna.** Observatorii trebuie să informeze persoanele care au fost martori ai încălcării legii sau ai anumitor nereguli că au dreptul de a depune reclamații.
- Este recomandat ca observatorii **să încerce să evalueze înțelegerea și încrederea alegătorilor în procesul electoral.** De preferat ar fi să

Nu trebuie să întrebăm niciodată alegătorii cum au votat

evităm să adresăm întrebări alegătorilor care nu au votat încă, deoarece acest fapt ar putea fi greșit interpretat.

- În toate conversațiile la care iau parte, observatorii trebuie să rețină faptul că unele persoane pot încerca să manipuleze informațiile pentru scopuri și interese proprii. Trebuie **să facem întotdeauna distincția între ce am observat direct și ce ne-a fost transmis de alte persoane** (și cât de credibile considerăm că sunt informațiile primite de la alte persoane).
- Este important să reținem că **unele erori din partea membrilor comisiilor de votare se pot datora mai degrabă lipsei de experiență sau de instruire decât intenției deliberate de a compromite integritatea procesului**. Pe de altă parte, neregulile intenționate și sistematice au într-adevăr potențialul de a denatura procesul electoral.
- Pentru **a filma sau fotografia** în secția de votare solicitați acordul președintelui biroului electoral al secției de votare.
- În cazul unor **nereguli grave**, cum ar fi introducerea în urnă a mai multor buletine de vot sau falsificarea proceselor verbale ce conțin rezultatele, observatorii trebuie să le semnaleze cât mai repede organizației care i-a acreditat.
- În cazul în care se confruntă cu **acte de violență** sau amenințări grave cu violența, observatorii **trebuie să părăsească imediat zona**; ei nu trebuie să riște și să se pună în pericol. Incidentele de acest gen trebuie comunicate imediat poliției.

II. ASPECTE GENERALE LEGATE DE ORGANIZAREA ȘI OBSERVAREA ALEGERILOR

Cadrul legislativ

Pe lângă Constituția României, actele normative cele mai importante care reglementează alegerile prezidențiale sunt:

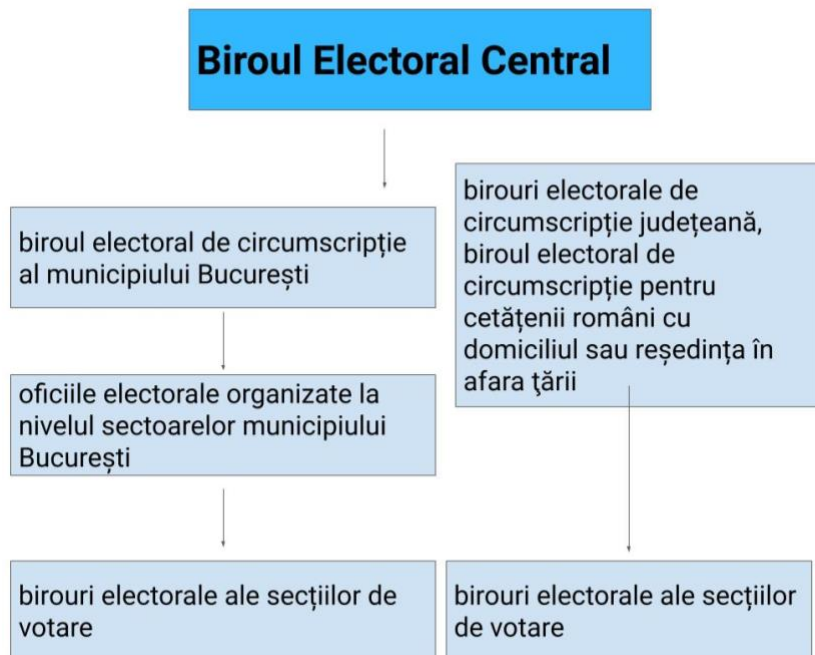
- **Constituția României**
- **Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente**
- **OUG 98/2024**
- **Legea nr. 288/2015 privind votul prin corespondență**
- **Legea 286/2009 privind noul Cod Penal**
- Alte acte normative, hotărâri ale AEP și BEC – lista integrală de acte normative se găsește pe <https://parlamentare2024.bec.ro/>

Deciziile Biroului Electoral Central –

<https://parlamentare2024.bec.ro/documente/> - sunt publicate constant, astfel încât pentru a fi la curent cu cele mai recente modificări echipa centrală **Vot Corect** va consulta site-ul chiar și în ziua alegerilor și va transmite mesaje observatorilor de pe teren în cazul în care apar instrucțiuni noi privind procedurile.

Hotărârile AEP sunt publicate aici www.roaep.ro/legislatie. În ziua alegerilor se mai pot publica circulare sau alte informații utile, care se găsesc pe site-ul BEC, la rubricile *comunicate* sau *utile*.

Administrația electorală

La organizarea alegerilor iau parte mai multe instituții: birourile electorale, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP), Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Institutul de Statistică, Serviciul de Telecomunicații Speciale (STS) etc.

Autoritatea Electorală Permanentă are misiunea de a asigura organizarea desfășurarea alegerilor și a referendumurilor și de a gestiona finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. AEP poate emite hotărâri și gestionează Corpul Experților Electorali (baza de date cu președinți și loctiitori ai birourilor electorale), SIMPV și Registrul Electoral. De asemenea, asigură resurse și asistență tehnică pentru organizarea procesului.

Birourile electorale

Biroul Electoral Central (BEC)

Atribuțiile Biroului Electoral Central privind ziua alegerilor sunt următoarele - **art 12 (1)**:

- urmărește aplicarea unitară a dispozițiilor legale privitoare la alegeri și asigură interpretarea unitară a prevederilor acestora;
- rezolvă întâmpinările referitoare la propria sa activitate și contestațiile cu privire la activitatea birourilor electorale de circumscripție; contestațiile se soluționează prin decizii care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum și pentru autoritățile și instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezenta lege;
- organizează și implementează un sistem de colectare de date și de informare periodică a opiniei publice privind prezența populației la vot;
- îndeplinește orice alte atribuții ce îi revin potrivit prezentei legi.

5 judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele și vicepreședintele AEP și din cel mult 12 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, precum și un reprezentant desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

Birourile electorale de circumscripție județeană și biroul electoral al municipiului București

Atribuțiile privind ziua alegerilor sunt următoarele:

- veghează la organizarea din timp a SV, urmăresc și asigură aplicarea unitară și respectarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri de către toate autoritățile, instituțiile și organismele cu responsabilități în materie electorală din cadrul circumscripției;
- rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile BESV sau, după caz, OES din cadrul circumscripției electorale în care funcționează; contestațiile se soluționează prin decizii care sunt obligatorii pentru biroul electoral în

3 judecători, un reprezentant al AEP și din cel mult 12 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în circumscripția electorală respectivă.

cauză, precum și pentru autoritățile și instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezenta lege;

Oficiile electorale de sector (OES) au următoarele atribuții:

- urmăresc aplicarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri în sectoarele la nivelul cărora funcționează și veghează la organizarea din timp a secțiilor de votare;
- rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile BESV de pe teritoriul sectorului la nivelul căruia funcționează;
- totalizează rezultatul alegerilor, conform proceselor- verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare din subordine, și transmit rezultatele către Biroul Electoral de Circumscripție al Municipiului București, căruia i se subordonează;

Lista completă a atribuțiilor birourilor de circumscripție pentru toată perioada electorală se găsește în **Art 14 din Legea 208/2015**.

Birourile electorale ale secțiilor de votare (BESV)

În țară: un președinte, un loctiitor, care sunt de regulă magistrați sau juriști, și cel mult 8 reprezentanți ai partidelor politice parlamentare și ai Grupului parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților

BESV din țară nu pot funcționa cu mai puțin de cinci membri. În situația în care președinții sau membrii BESV nu sunt disponibili sau nu își îndeplinesc sarcinile în ziua votului, sunt înlocuiți de îndată.

IMPORTANT

La alegerile parlamentare și prezidențiale din 2024 președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară și loctiitorii acestora, președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din străinătate și loctiitorii acestora, precum și operatorii de calculator desemnați la alegerile pentru Președintele României din anul 2024 îndeplinesc atribuțiile ce le revin și la alegerile parlamentare.

Art 18 din Legea 208/2015

Birourile electorale au următoarele atribuții:

- primesc de la primari, pe bază de proces-verbal, un exemplar al listelor electorale permanente, în preziua votării;
- pe 30 noiembrie decembrie – BESV primesc de la primari buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea "VOTAT", formularele pentru încheierea proceselor-verbale și alte materiale necesare desfășurării procesului electoral, precum și două buletine de vot, câte unul pentru alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, anulate de către președintele biroului electoral de circumscripție, pe care le vor afișa într-un loc vizibil, în ziua premergătoare alegerilor;
- conduc operațiunile de votare, iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare și în jurul acestuia;
- numără voturile și consemnează rezultatele votării;
- rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;
- verifică, prin mijloace electronice, îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru exercitarea dreptului de vot, precum și corelațiile din procesele-verbale de consemnare a rezultatelor votării, conform procedurii stabilite prin hotărâre a Biroului Electoral Central.

Funcționarea birourilor electorale¹

Birourile și oficiile electorale lucrează în prezența majorității membrilor lor și iau decizii cu votul majorității membrilor prezenți. Biroul Electoral Central lucrează în prezența majorității membrilor săi și adoptă decizii și hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți. În caz de egalitate de voturi, votul președintelui este hotărâtor.

Birourile electorale sunt obligate să țină evidența întâmpinărilor, contestațiilor și a altor cereri privind procesul electoral, precum și a hotărârilor adoptate și a măsurilor dispuse.

Membrul biroului electoral al secției de votare are obligația de a face cunoscute alegătorilor numele, prenumele și funcția în biroul electoral, prin intermediul unui ecuson, purtat în mod vizibil asupra sa.

---

¹ [Hotărâre nr.1H/06.09.2024](#) – Regulamentul de funcționare

CUM SE FORMEAZĂ BIROURILE ELECTORALE ÎN ȚARĂ LA PARLAMENTARE

x 5 judecători ÎCCJ

x președinte & vicepreședinți
Autoritatea Electorală Permanentă

x max 12 reprezentanți ai partidelor
politice,
alianțelor politice/electorale + 1
reprezentant al grupului parl. minorități

reper

faza I. partidele parlamentare + grupul
minorităților

faza II alte partide care participă la alegeri, în
funcție de nr de candidaturi definitive din
circumscripții

x 3 judecători de la tribunal

x 1 reprezentant AEP

x max 12 reprezentanți ai partidelor
politice, alianțelor politice/electorale,
organizațiilor minorit. naționale care
participă în circumscripția respectivă

etc.

faza I. partidele parlamentare + grupul
minorităților

faza II alte partide care participă la alegeri, în
funcție de nr de candidaturi

x 1 președinte, 1 locțiitor
nu sunt membri de partid

x max 8 reprezentanți ai partidelor
politice parlamentare și ai Grupului
parlamentar al minorităților
naționale CDEP care participă la
alegeri.

* funcționează cu minim 5 membri

etc.

faza I. partidele parlamentare alese în 2020

faza II grupul minorităților

faza III partidele parlamentare cu 7 senatori sau
10 deputați, formate după 2020

faza IV alte partide care participă la alegeri, în
funcție de nr de candidaturi

Partid parlamentar = care a trecut pragul și a obținut mandate la alegerile din 2020 sau partid care are 7 senatori sau 10 deputați pe toată durata procesului electoral (conform interpretării BEC)

În fiecare fază să alege un reprezentant pentru fiecare partid.

Membrii BESV din partea partidelor se numesc **reprezentanți**. Partidele care nu prind locuri în BESV pot desemna **delegați**. **Observatorii** independenți provin doar din partea ONG-urilor.

Candidații independenți nu au reprezentați în BESV

Operatorii de tabletă nu reprezintă un partid politic și nu sunt parte din comisii.

BEC și BEJ sunt diferite față de cele de la prezidențiale (cu excepția AEP), iar BESV BESV au aceeași președinți și locțiitori.

IV. ALEGĂTORII, REGISTRUL ELECTORAL, LISTELE ELECTORALE

Dreptul de vot

Art 36, Constituția României

(1) Cetățenii au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv.

(2) Nu au drept de vot debilii sau alienații mintal, puși sub interdicție, și nici persoanele condamnate, prin hotărâre judecătorească definitivă, la pierderea drepturilor electorale.

Registrul electoral și listele electorale

Art 24, Legea 208/2015

Registrul electoral este un sistem informatic național de înregistrare și actualizare a datelor de identificare a cetățenilor români cu drept de vot și a informațiilor privind arondarea acestora la secțiile de votare.

Art 25 (2), Legea 208/2015

Fiecare alegător figurează în Registrul electoral o singură dată, fiind arondat la o singură secție de votare.

Listele permanente

Lista electorală permanentă din țară cuprinde alegătorii cu domiciliul sau reședința în România

Alegătorii din străinătate care au optat pentru votarea la secție sau prin corespondență sunt radiați din listele electorale permanente din România pentru acest scrutin.

LISTA ELECTORALĂ PERMANENTĂ
.....***) din data de .....***)

Nr. crt.	Semnătura alegătorului	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Domiciliul sau reședința alegătorului (nr. imobil, bloc, apartament)	Seria și numărul actului de identitate
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
...					

Listele suplimentare

LISTA ELECTORALĂ SUPLIMENTARĂ

Alegerea Senatului și a Camerei Deputaților din data de .....***)

Nr. crt.	Semnătura alegătorului	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Domiciliul sau reședința alegătorului (str., nr. imobil, localitate, județ)	Seria și numărul actului de identitate
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
...					

În listele electorale suplimentare utilizate în secțiile de votare din țară vor fi trecute, de către președintele biroului electoral al secției de votare, următoarele persoane:

Art 51 (2), Legea 208/2015

- persoanele care se prezintă la vot și fac dovada că au domiciliul sau reședința pe raza secției de votare respective, însă au fost omise din lista electorală permanentă;
- persoanele care se prezintă la vot și fac dovada că au reședința pe raza secției de votare respective, însă nu au făcut cereri de înscriere în Registrul electoral cu adresa de reședință;
- persoanele care în ziua votării se află în altă unitate administrativ-teritorială decât cea unde își au domiciliul sau reședința și care fac dovada că au domiciliul sau reședința pe raza circumscripției electorale în care se află secția de votare respectivă;
- membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și operatorii de calculator, dacă au domiciliul sau reședința pe raza circumscripției electorale în care se află secția de votare respectivă;
- persoanele însărcinate cu menținerea ordinii sau cu verificarea dispozitivului de menținere a ordinii, dacă au domiciliul sau reședința pe raza circumscripției electorale în care se află secția de votare respectivă;
- candidații, dacă aceștia candidează în circumscripția electorală respectivă.

Extrasul pentru urna specială (mobilă)

Pentru cetățenii cu drept de vot care nu se pot deplasa la sediul secției de votare din cauză de boală sau invaliditate, membrii biroului electoral ai secției de votare pot pune la dispoziție o urnă specială. Votul cu urna specială se face pe baza unui extras.

Observatorii nu au acces direct la informațiile de pe listele electorale, din motive care țin de protecția datelor personale. Cu toate acestea, este indicat să încercați să observați dacă listele au fost întocmite corespunzător, solicitând informații unuia sau mai multor membri ai biroului electoral.

EXTRAS DE PE LISTA ELECTORALĂ

Alegerea Senatului și a Camerei Deputaților din data de .....***)

Nr. crt.	Semnătura alegătorului	Numele și prenumele alegătorului	Codul numeric personal	Domiciliul sau reședința alegătorului (str., nr. imobil, localitate, județ)	Seria și numărul actului de identitate
....					
....					
....					
....					
....					
....					
....					
....					
....					
....					
....					
....					

[Citiți mai multe despre procedura de înscriere pentru solicitarea urnei speciale pe votcorect.ro](http://www.votcorect.ro)

Art 85, Legea 208/2015

(11) În cazurile prevăzute la alin. (10), votarea se face numai pe baza unui extras întocmit personal de către președintele BESV de pe lista electorală permanentă sau suplimentară existentă la secția respectivă. Extrasul se semnează de către președinte și se ștampilează, iar persoanele cuprinse în aceste extrase trebuie să fie radiate din celelalte liste electorale existente la secție.

(12) În modalitatea prevăzută la alin. (10) și (11) pot vota numai persoanele care domiciliază pe raza teritorială a circumscripției electorale din țară.

(13) Codurile numerice personale ale alegătorilor care au formulat cereri potrivit alin. (10) sunt preînregistrate în SIMPV, urmând a fi înregistrate definitiv la întoarcerea în localul de vot a echipei prevăzute la alin. (10) pe baza semnăturilor în extrasul prevăzut la alin. (11).

(14) Înainte ca echipa de membri ai BESV să se deplaseze cu o urnă de vot specială la persoanele care nu pot vota la SV potrivit legii, BESV solicită operatorului să verifice dacă persoanele respective și-au mai exercitat dreptul de vot în aceeași zi

V. ORGANIZAREA VOTĂRII ȘI ZILELE SCRUTINULUI

Când se votează

Votarea în țară se desfășoară duminică, 1 decembrie, între orele 7 și 21.
Votarea se poate prelungi până la ora 23:59 la secțiile de votare la care la ora 21 se mai află alegători în așteptare, **conform art. 88 din Legea 208/2015**.

Decizia BEC nr. 23/D/19.09.2024 – prelungirea votării

Art. 12. – (1) Alegătorii care la ora 21,00 se află în sediul secției de votare, precum și cei care se află la rând în afara sediului secției de votare pentru a intra în localul de vot pot să își exercite dreptul de vot până cel mult la ora 23,59.

(2) La ora 21,00, doi membri ai biroului electoral al secției de votare, desemnați de către președintele respectivului birou electoral, verifică dacă în sediul secției de votare și/sau în afara acestuia se află alegători care stau la rând pentru a-și exercita dreptul de vot.

(3) în cazul în care la ora 21,00, în sediul secției de votare și/sau în afara acestuia se află alegători care stau la rând pentru a-și exercita dreptul de vot, cei doi membri ai biroului electoral prevăzuți la alin. (2) efectuează următoarele operațiuni:

- a) numără alegătorii aflați la rând la ora 21,00;
- b) înmânează bonuri de ordine alegătorilor aflați la rând la ora 21,00, pe care s-a aplicat ștampila de control a secției de votare sau echivalentul acesteia, după caz;
- c) consemnează numărul alegătorilor aflați la rând la ora 21,00 într-un proces-verbal constatator al cărui tipizat este prevăzut în Anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezenta decizie;
- d) predau procesul-verbal prevăzut la lit. c) președintelui biroului electoral al secției de votare care comunică, de îndată, prin orice mijloc, biroului electoral de circumscripție sau oficiului electoral, după caz, numărul alegătorilor aflați la rând la ora 21,00;

e) rămân în afara localului de vot pentru a monitoriza ordinea de acces în cadrul acestuia;

f) interzic altor persoane să se așeze la rând pentru a își exercita dreptul de vot ulterior orei 21,00.

(5) înainte exercitării dreptului de vot, alegătorii aflați în situația prevăzută la alin. (3) predau biroului electoral al secției de votare bonurile de ordine primite conform alin. (3) lit. b).

Unde se votează

Alegătorii pot vota **în țară** la secția de votare sunt arondați potrivit adresei de domiciliu sau de reședință – [art 42 \(5\) din Legea 208/2015](#), [art 51 \(2\) și \(3\) – listele suplimentare](#), [Decizia nr. 23/D/19.09.2024 privind unele măsuri pentru exercitarea dreptului de vot la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 în condiții de legalitate, egalitate și integritate, republicată](#)

A. în localitatea de domiciliu sau reședință, la secția unde sunt arondați

- în localitatea de domiciliu (adresa din cartea de identitate/buletin) dacă nu au altă reședință sau dacă nu au depus cerere pentru viza de reședință la birourile pentru evidența persoanelor pentru înregistrarea reședinței (dacă nu e înregistrată reședința nu se poate vota pentru lista din județul respectiv), pe liste permanente
- în localitatea de reședință (unde au viza de reședință), la secția unde e arondată adresa

pe listele permanente, dacă au depus în prealabil o cerere la primăria (printr-o solicitare depusă personal sau prin poștă) respectivă cu 45 de zile înainte de data alegerilor (17 octombrie), pentru înscrierea în Registrul Electoral. Înregistrarea este valabilă doar pentru scrutinul respectiv.

pe listele suplimentare: alegătorii cu viză de reședință care nu au depus cererea de înscriere în Registrul Electoral cu adresa de reședință. Dacă alegătorul are viza de reședință, dar nu s-a înscris în Registrul Electoral, poate vota fie la adresa de domiciliu pe liste permanent,

fie unde are reședința, pe liste suplimentare (nu în ambele)

Nu există termen limită pentru stabilirea reședinței, ca la alegerile parlamentare. Deci un alegător care și-a obținut viza de reședință cu o zi înainte de alegeri poate vota!

B. În orice altă secție de votare, în afara localității unde au reședința sau domiciliul, pe liste suplimentare, dar doar în interiorul aceluiași județ – care este o circumscripție. În București nu poate vota în alt sector. Alegătorul care are atât domiciliul, cât și reședința în municipiul București, poate vota fie la secția de votare unde este înscris în lista electorală permanentă, fie la secția de votare la care este arondată strada unde își are reședința, caz în care va fi înscris în lista electorală suplimentară.

Membrii BESV, operatorii de calculator și persoanele însărcinate cu menținerea ordinii și siguranței publice sau cu verificarea dispozitivului de menținere a ordinii și siguranței publice pot vota la secția de votare unde își desfășoară activitatea dacă au domiciliul sau reședința pe raza circumscripției electorale județene sau a municipiului București în care se află secția de votare respectivă.

Candidații pot vota la orice secție de votare din circumscripția electorală județeană sau a municipiului București unde candidează.

[Decizia BEC 23/D/19.09.2024](#)

Art. 1. - (1) *Alegătorul care, în ziua votării, se află în unitatea administrativ- teritorială în care și-a stabilit domiciliul, votează numai la secția de votare unde este înscris în lista electorală permanentă.*

(2) *Alegătorul care a fost omis din lista electorală permanentă a secției de votare la care este arondată strada sau localitatea unde își are domiciliul este înscris în lista electorală suplimentară.*

(3) *Alegătorul care în ziua votării se află în unitatea administrativ-*

teritorială în care și-a stabilit reședința, alta decât cea de domiciliu, votează numai la secția de votare la care este arondată strada sau localitatea unde își are reședința, indiferent de data stabilirii și vechimii acesteia. În acest caz, alegătorii care nu au formulat cereri privind înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință conform art. 42 alin. (1) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, sunt înscrși în lista electorală suplimentară.

(4) Alegătorul care are domiciliul și reședința în aceeași unitate administrativ-teritorială, poate vota fie la secția de votare unde este înscris în lista electorală permanentă, fie la secția de votare la care este arondată strada sau localitatea unde își are reședința, caz în care va fi înscris în lista electorală suplimentară.

(5) În cazul în care, în ziua votării, alegătorul se află într-o altă unitate administrativ-teritorială, decât cea unde și-a stabilit domiciliul sau reședința, poate vota la orice secție de votare, sub condiția ca aceasta să se afle în cadrul circumscripției electorale județene unde și-a stabilit domiciliul sau reședința. În acest caz, alegătorul este înscris în lista electorală suplimentară.

Art. 2. - (1) Alegătorul cu domiciliul în municipiul București care în ziua votării se află în raza teritorială a acestuia, votează numai la secția de votare unde este înscris în 2 lista electorală permanentă.

(2) Alegătorul cu domiciliul în municipiul București care a fost omis din lista electorală permanentă a secției de votare la care este arondată strada unde își are domiciliul este înscris în lista electorală suplimentară.

(3) Alegătorul cu reședința în municipiul București, fără a avea domiciliul în municipiul București, care în ziua votării se află în raza teritorială a acestuia își poate exercita dreptul de vot numai la secția de votare la care este arondată strada unde își are reședința, indiferent de data stabilirii și vechimii acesteia. În acest caz, alegătorii care nu au formulat cereri privind

Înscrierea în Registrul electoral cu adresa de reședință conform art. 42 alin. (1) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, sunt înscrise în lista electorală suplimentară.

(4) Alegătorul care are atât domiciliul, cât și reședința în municipiul București, poate vota fie la secția de votare unde este înscris în lista electorală permanentă, fie la secția de votare la care este arondată strada unde își are reședința, caz în care va fi înscris în lista electorală suplimentară. Alegătorul cu domiciliul sau reședința în municipiul București nu își poate exercita dreptul de vot la o secție de votare situată în alt sector al municipiului București decât cel în care are domiciliul sau reședința

Documente pe baza cărora se poate vota

Cetățenii români cu domiciliul sau reședința în România care în ziua votării se află în țară

- cartea de identitate;
- cartea electronică de identitate;
- cartea de identitate provizorie;
- buletinul de identitate;
- pașaportul diplomatic;
- pașaportul diplomatic electronic;
- pașaportul de serviciu;
- pașaportul de serviciu electronic;
- carnetul de serviciu militar, în cazul elevilor din școlile militare.

**Nu se poate
vota cu acte
expirate**

În țară nu se poate vota cu pașaportul simplu.

Materialele electorale care se regăsesc în secția de votare

Cabina de vot

Amplasarea cabinelor de vot se face, de regulă, pe un perete liber al localului secției de votare. Peretele din spate al cabinei de vot nu trebuie poziționat în dreptul ușilor și ferestrelor, etc. Secțiile de votare au, de regulă, o cabină de vot pentru fiecare 300 de alegători arondați, dar nu mai mult de cinci cabine. AEP recomandă secțiilor de votare să aibă o cabină de vot pentru persoanele cu

mobilitate redusă, dimensionată și marcată corespunzător. În timpul votării, **staționarea la mai puțin de 1-1,5 m de cabinetele de vot este interzisă.**
Hotărârea AEP 44/2016

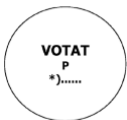
Urna de vot este un recipient prevăzut cu o fantă pentru introducerea buletinelor de vot. Aceasta poate fi alcătuită dintr-un singur corp care se închide în partea superioară cu un capac sau poate fi demontabilă, al cărei schelet se obține din îmbinarea unor elemente independente, ori chiar pliabilă, ale cărei construcție și materiale permit plierea.

Nu există reglementări privind sigiliul urmei; de regulă, este o bandă de hârtie șampilată și semnată.

Urnele de vot nu pot fi transparente, iar dacă sunt realizate din astfel de materiale trebuie acoperite.

Hotărârea AEP 32/2024, art VII

Urnele de vot transparente care vor fi folosite la alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 vor fi acoperite prin lipirea pe laturile exterioare ale acestora, fără obturarea fantelor, a unor autocolante, folii de plastic, coli de hârtie sau a altor materiale asemenea, astfel încât să se asigure secretul votului.

De regulă, există minim un număr de ștampile egal cu cel al cabinetelor de vot.

Ștampila VOTAT

Hotărârea AEP 32/2024, art VI

(1) La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, prin derogare de la prevederile art. 9 din Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 44/2016, numărul ștampilelor cu mențiunea "VOTAT" repartizat unei secții de votare din străinătate va fi cel puțin egal cu numărul cabinetelor de vot.

(2) Ștampilele cu mențiunea "VOTAT" primite de biroul electoral al secției de votare din străinătate care nu sunt utilizate în procesul de votare aferent fiecărui

scrutin sunt păstrate într-un plic sigilat de către președintele acestuia.

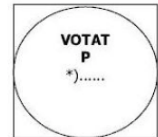
Ștampila de control

este unică pentru fiecare secție de votare. Se folosește pentru a ștampila (de regulă) ultima pagină a buletinelor de vot, pentru sigilii (ușă, urnă), pentru anularea buletinelor de vot, pentru copiile de pe liste electorale, pentru sigilarea ștampilelor VOTAT, pentru procesele verbale cu rezultate și pentru eventualele modificări care se realizează la sediul biroului electoral județean/de sector, dacă sunt necesare corecturi.

Timbrul autocolant

este lipit pe spatele cărților de identitate. Pe buletinele de identitate se aplică ștampila de control. Pe cartea electronică de identitate nu se aplică timbru.

Un alegător primește 2 buletine de vot, pentru Senat, respectiv Camera Deputaților. BESV afișează câte un buletin de vot anulat, din fiecare categorie, în secția de votare.

Buletinele de vot

Sigiliile

Nu există un standard de sigiliu. De regulă, este vorba de o bucată de hârtie, care se ștampilează cu ștampila de control și se semnează de către președintele BESV.

Liste electorale

vezi pagina 19 – ALEGĂTORII, REGISTRUL ELECTORAL ȘI LISTELE ELECTORALE

Tableta SIMPV – vezi pagina 39

Utilizarea dispozitivelor de monitorizare video la secțiile de votare din țară

Conform **HAEP 32/2024** – monitorizarea video a secțiilor de votare este interzisă

La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 sunt/este interzise/interzisă montarea și/sau punerea în funcțiune a dispozitivelor de monitorizare video în interiorul încăperilor în care sunt organizate secțiile de votare din țară, altele decât terminalele informatice aferente Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV).

Accesul persoanelor cu dizabilități la procesul electoral

Vom urmări în ziua scrutinului dacă secțiile de votare sunt accesibile, iar procesul de votare pentru persoanele cu dizabilități (fizice, vizuale, auditive etc) se desfășoară conform prevederilor legale. Votarea cu urna mobilă ar trebui să fie o excepție, iar autoritățile ar trebui să facă toate demersurile necesare pentru a asigura accesibilitatea secțiilor de votare.

Câteva aspecte la care puteți fi atenți:

- Secțiile de votare sunt accesibile persoanelor cu dizabilități
- Persoanele care solicită asistență beneficiază de acest drept, iar ajutorul nu provine din partea membrilor birourilor electorale observatorilor, candidaților
- Toate aceste procese se desfășoară respectând secretul votului, fără niciun fel de bariere sau decizii care să influențeze votul.

Alegătorii care se deplasează la secția de votare, dar nu pot accesa localul de vot din cauza lipsei de accesibilitate **nu pot vota** la altă secție de votare la alegerile parlamentare.

HAEP nr. 32/2024 stabilește că:

(1) *La alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, primarii asigură accesibilitatea localurilor de vot și iau măsurile necesare pentru a asigura accesul la secțiile de votare al persoanelor cu dizabilități și al persoanelor cu mobilitate redusă.*

(2) *Prin secții de votare care asigură accesul la vot al alegătorilor prevăzuți la alin. (1) se înțelege secțiile de votare care îndeplinesc următoarele criterii minimale:*

- a) imobilul în care este amplasat localul de vot beneficiază de cale liberă de acces pietonală;*
- b) imobilul beneficiază de rampă specială pentru accesul persoanelor cu handicap locomotor;*
- c) localul de vot este situat la parterul clădirii ori clădirea în care se află localul de vot este dotată cu lift, servoscări, scări rulante sau plan rulant;*
- d) accesul în localul de vot se realizează ușor, fără obstacole sau trepte pe coridorul de acces;*
- e) ușile au o deschidere de minimum 90 de cm;*
- f) localul de vot este iluminat adecvat.*

Urna specială (mobilă)

Urna specială poate fi solicitată de următoarele categorii de alegători:

- Alegătorii care nu se pot deplasa la secția de votare din cauză de boală sau invaliditate
- Alegătorii izolați sau carantinați
- Alegătorii internați într-o unitate sanitară publică sau privată, cămin pentru persoane vârstnice
- Alegătorii deținuți în baza unui mandat de arestare preventivă sau care se află în executarea unei pedepse privative de libertate
- Alegătorii aflați în arest la domiciliu

Cererile se primesc în preziua alegerilor cel târziu, între orele 18 și 20 și au putut fi înregistrate și la birourile de circumscripție. Nu se pot face înscrieri în ziua votului. Pentru fiecare secție din țară există o singură urnă mobilă, care trebuie să fie la ora 21:00 înapoi la secția de votare. Cererile trebuie însoțite de documente justificative.

Se depun cereri diferite pentru prezidențiale și parlamentare.

Decizia BEC nr. 17/D/16.09.2024

Art 1.

(2) Cererea de vot prin intermediul urnei speciale trebuie să fie însoțită de copii ale oricărui act din care rezultă boala, starea de sănătate ori de invaliditate; din conținutul înscrisurilor primite trebuie să se poată stabili lipsa posibilității alegătorului de a se autodeplasa la sediul secției de votare, nefiind necesar ca acestea să cuprindă în mod expres sintagma „persoană netransportabilă”. Nu este obligatorie prezentarea unei adeverințe medicale eliberată de către medicul de familie al alegătorului.

...

Art. 6. - (1) - verificarea cererilor

Președintele biroului electoral al secției de votare analizează cererile pentru exercitarea votului prin intermediul urnei speciale și decizia biroului electoral de circumscripție de la nivel județean sau a oficiului electoral de sector al municipiului București, după caz, iar, în cazul în care acestea îndeplinesc condițiile prevăzute de lege și de prezenta decizie, asigură înscrierea datelor de identificare ale alegătorilor prevăzuți la art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (1), art. 4 alin. (1) și art. 5 alin. (1), în extrasul de pe listele electorale permanentă și suplimentară existente la secția respectivă, pe care îl va semna și parafa cu ștampila de control a secției de votare. Persoanele cuprinse în acest extras trebuie să fie radiate din celelalte liste electorale existente la secția de votare.

Echipe care organizează votarea

(2) Componenta echipei formate din cel puțin 2 membri ai biroului electoral al secției de votare în vederea deplasării cu o urnă specială și cu materialul necesar votării la locul unde se află alegătorul, pentru a se efectua votarea, denumită în continuare echipa, se stabilește de către președintele biroului electoral al secției de votare. Președintele biroului electoral al secției de votare nu poate face parte din respectiva echipă.

Verificarea alegătorilor

(3) în vederea exercitării dreptului de vot prin intermediul urnei speciale, președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare au obligația de a dispune măsurile impuse de prevederile art. 85 alin. (10) - (14) și ale art. 117 din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare. Codurile numerice personale ale alegătorilor care au formulat cereri de vot prin intermediul urnei speciale sunt preînregistrate în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, urmând a fi înregistrate definitiv la întoarcerea în localul de vot a echipei, pe baza semnăturilor din extrasul de pe listele electorale. În ziua votării, înainte ca echipa să se deplaseze la locul unde se află alegătorul, președintele biroului electoral al secției de votare solicită operatorului să verifice dacă persoanele respective și-au mai exercitat dreptul de vot în aceeași zi.

Procedura din ziua votării

(4) în ziua votării (recomandabil cel mai târziu până la ora 11.00) echipa va iniția deplasarea la imobilele unde se află alegătorii înscriși în extrasul de pe listele electorale, sub paza personalului structurilor Ministerului Afacerilor Interne, cu următoarele materiale necesare exercitării dreptului de vot:

- a) urna specială, sigilată cu ștampila de control a secției de votare;

- b) extrasul de pe listele electorale care cuprinde toate datele de identificare ale persoanelor ce urmează a vota prin intermediul urnei speciale;
  - c) o tușieră;
  - d) o ștampilă cu mențiunea „VOTAT”;
  - e) cel puțin un pix, cu pastă de culoare albastră;
  - f) buletine de vot, pe care este aplicată ștampila de control a secției de votare și timbre autocolante, în număr necesar corespunzător extrasului de pe listele electorale.
- (6) Membrii echipei înmânează alegătorului buletinele de vot și ștampila cu mențiunea „VOTAT” numai după ce acesta a prezentat actul de identitate valabil și a semnat extrasul de pe listele electorale în dreptul datelor privind identitatea sa. Dispozițiile art. 84 alin. (5) și art. 85 alin. (8) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător.

Întoarcerea echipei și verificarea finală a alegătorilor

(9) Președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare vor dispune măsurile necesare, astfel încât la ora încheierii votării, respectiv ora 21.00, urna specială să se afle în localul de vot și de prevenire a votului ilegal, pe baza semnăturilor din extrasul de pe listele electorale, se realizează de îndată ce s-a întors echipa în secția de votare. Se recomandă organizarea deplasării astfel încât echipa să revină în timp util pentru înregistrarea definitivă în respectivul sistem informatic să fie realizată până la ora 21.00.

Interdicții pentru preluarea de noi cereri

(10) Este interzisă deplasarea echipei la alte adrese decât cele prevăzute în extrasul de pe listele electorale întocmit de președintele biroului electoral al secției de votare. Echipa nu poate primi noi cereri pentru exercitarea votului prin intermediul urnei speciale, nu poate modifica sau completa datele înscrise de președintele biroului electoral al secției de votare în extrasul de pe listele electorale și nu va permite exercitarea dreptului de vot persoanelor care nu au fost preînregistrate și verificate în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal.

Observatorii au dreptul de a însoți urna specială.

Persoane care pot asista la procesul electoral în ziua votului

Persoanele acreditate care pot observa operațiunile efectuate de birourile electorale sunt definite de **art 89 (1) din Legea 208/2015, HAEP 31/2024 și 32/2023.**

Art 89 (1) din Legea 208/2015

(1) La toate operațiunile efectuate de birourile electorale ale secțiilor de votare pot asista, în afara membrilor acestora, a operatorilor de calculator și a personalului de pază, candidații, persoanele acreditate în condițiile prezentei

legi, reprezentanții Autorității Electorale Permanente, membrii birourilor electorale de circumscripție, ai oficiilor electorale și ai Biroului Electoral Central.

(2) În sensul prezentei legi, prin persoane acreditate se înțelege următoarele:

a) **observatori interni**, desemnați de către asociații sau fundații, care desfășoară activități de apărare a democrației și a drepturilor omului, acreditate de către AEP;

b) **reprezitanți ai instituțiilor mass-media românești**, acreditate de AEP

c) **observatori internaționali**, desemnați de către organizații străine sau internaționale pentru observarea alegerilor ori invitați de către autoritățile române, acreditați de către AEP;

d) **reprezitanți ai instituțiilor mass-media străine**, acreditați de AEP

e) **delegați ai partidelor politice**, alianțelor politice, alianțelor electorale și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, acreditați de către birourile electorale de circumscripție, conform legii.

Dreptul observatorilor de a fi prezenți **nu doar pe durata votării, ci și la operațiunile premergătoare deschiderii secției** și în timpul numărării voturilor este stabilit prin [Art. 90 din Legea 208/2015](#):

(1) *Personele acreditate pot asista la operațiunile electorale în ziua votării, începând cu ora 6,00 și terminând cu momentul încheierii și semnării de către membrii biroului electoral al secției de votare a procesului-verbal de constatare a rezultatelor votării în secția respectivă.*

Țineți minte că **nu avem în niciun caz voie să intervenim în operațiunile electorale, să atingem materialele electorale (altfel decât pentru a vota) să dăm instrucțiuni și să contramandăm deciziile BESV.**

(2) *Personele acreditate nu pot interveni în niciun mod în organizarea și desfășurarea alegerilor, având numai dreptul de a sesiza în scris președintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități. Orice act de propagandă electorală, precum și încălcarea în orice mod a prevederilor prezentei legi atrag aplicarea sancțiunilor legale, suspendarea acreditării de către biroul electoral care a constatat abaterea, iar în ziua votării, îndepărtarea imediată a persoanei respective din secția de votare.*

(3) *La biroul electoral al secției de votare, persoanele acreditate pot staționa numai în spațiul stabilit în acest sens în sala de votare de către președintele biroului electoral al secției de votare.*

Vezi și [Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 31/2024 privind aprobarea procedurii de acreditare, a modelelor documentelor de acreditare și a modelelor ecusoanelor persoanelor acreditate la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024](#)

(3) Filmarea și/sau fotografierea locurilor publice din sediul biroului electoral pentru votul prin corespondență, din zona de votare sau din localul secției de votare, după caz, vor/va putea fi efectuate/efectuată fără a aduce atingere secretului votului și cu respectarea dispozițiilor art. 90 alin. (3) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Dacă vi se cere acreditarea nominală sau alt document, rugați președintele BESV să consulte modelul ecusonului pentru observatori la pagina 21 din [ghidul birourilor electorale](#).

Lista organizațiilor acreditate de AEP se găsește pe site-ul roaep.ro, secțiunea *acreditări*.

Refuzul de a permite accesul observatorului este contravenție, conform art 98 (n) din Legea 208/2015

Refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui BESV și purtarea de însemne electorale sunt contravenții

! Contravențiile de mai sus se sancționează cu amendă de la 1500 la 4500 lei

Vezi mai multe detalii în secțiunea *Contravenții*

La alegerile parlamentare și prezidențiale organizațiile care se acreditează pentru ambele scrutine pot emite un singur ecuson observatorului. [Vezi HAEP 32/14.10.2024](#)

Art. VIII. – observatorii pot folosi un singur ecuson pentru toate zilele de votare dacă organizație este acreditată pentru ambele tipuri de alegeri

(1) Prin derogare de la prevederile art. 2 alin. (2) din Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 22/2024 privind aprobarea procedurii de acreditare, a modelelor documentelor de acreditare și a modelelor ecusoanelor persoanelor acreditate la alegerile pentru Președintele României din anul 2024 și ale art. 2 alin. (2) din Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr. 31/2024 privind

aprobarea procedurii de acreditare, a modelelor documentelor de acreditare și a modelelor ecusoanelor persoanelor acreditate la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, asociațiile și fundațiile acreditate de Autoritatea Electorală Permanentă atât la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, cât și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024 pot emite pentru observatorii lor ecusoane unice valabile la ambele tipuri de scrutin, conform modelului prevăzut în anexa nr. 2.

(2) Autoritatea Electorală Permanentă aduce la cunoștința publică, prin intermediul paginii proprii de internet, lista asociațiilor și fundațiilor acreditate atât la alegerile pentru Președintele României din anul 2024, cât și la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, precum și numărul de înregistrare al fiecărei acreditări.

ALEGERILE PENTRU PREȘEDINTELE ROMÂNIEI DIN ANUL 2024 ALEGERILE PENTRU SENAT ȘI CAMERA DEPUTAȚILOR DIN ANUL 2024	
OBSERVATOR INTERN	
Denumire O.N.G.	
.....	
Numărul acreditării PR ..... ¹⁾	
Numărul acreditării SCD ..... ²⁾	
Prenume și nume observator	
..... ³⁾	
L.S. ⁴⁾	

Campania electorală

Campania a început pe 1 noiembrie, ora 00:00 și se termină pe 30 noiembrie, ora 7,00. Campania pentru prezidențiale este permisă în zilele votului pentru parlamentare.

Îndepărtarea materialelor de campanie este obligatorie numai din și de pe clădirea sediului secției de votare.

Continuarea campaniei electorale după încheierea acesteia este interzisă.

Art 98, Legea 208/2015 – continuarea campaniei electorale

(t) [...] *continuarea propagandei electorale după încheierea acesteia, precum și sfătuirea, în ziua votării, a alegătorilor la sediul secțiilor de votare să voteze sau să nu voteze un anumit partid politic, o anumită alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale ori un*

candidat independent;

Sondajele de opinie pot fi efectuate în afara localului de vot. Sondajele se pot prezenta public doar după ora 21.

Art 78, Legea 208/2015

(2) În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieșirea de la urne, înainte de ora 21,00, ora României.

Pregătirea secției de votare în ziua precedentă scrutinului

Pe 30 noiembrie, președinții BESV primesc de la primari

Lista electorală permanentă	☐
Formularele listei electorale suplimentare	☐
Formularele extrasului din listele electorale	☐
Formularele necesare pentru consemnarea situațiilor semnalate de Sistemul informatic pentru monitorizarea prezenței la vot și prevenirea votului ilegal	☐
Buletinele de vot pentru alegerea Senatului	☐
Buletinele de vot pentru alegerea Camerei Deputaților	☐
Ștampila de control a secției de votare	☐
Ștampilele cu mențiunea „VOTAT”	☐
Formulare pentru încheierea proceselor-verbale privind consemnarea rezultatelor votării	☐
Formularele tipizate pentru consemnarea opțiunilor ce rezultă din citirea buletinelor de vot	☐
Broșuri conținând legislația aplicabilă	☐
Circulare și decizii ale birourilor electorale ierarhic superioare	☐
Timbre autocolante	☐
Tuș (de culoare albastră)	☐
Tușiere	☐
Ecusoanele membrilor biroului electoral al secției de votare	☐
Buletine de vot anulate de către președintele biroului electoral de circumscripție, unul pentru alegerea Senatului și unul pentru alegerea Camerei Deputaților	☐
Alte materiale necesare votării	☐

[Ghidul pentru birouri electorale. p 14](#)

În preziua alegerilor membrii birourilor electorale se reunesc la ora 18:00 la secția de votare pentru a primi materialele electorale, pentru a aranja secția de votare și pentru a primi cereri pentru urna mobilă. Este interzisă părăsirea

localului cu ștampilele, buletinele de vot sau listele electorale. Președintele BESV nu are voie să părăsească clădirea cu ștampila de control a secției de votare. Tot pe 30 noiembrie trebuie să se prezinte și operatorul de calculator, care stă pe toată durata procedurii de aranjare a secției de votare.

Art 81, Legea 208/2015 – preziaa alegerilor

(5) Președintele BESV și ceilalți membri BESV trebuie să fie prezenți la sediul secției de votare, în ajunul zilei alegerilor, la ora 18,00, fiind obligați să verifice materialele prevăzute la alin. (3). Președintele biroului electoral al secției de votare dispune măsurile necesare pentru asigurarea ordinii și corectitudinii operațiunilor de votare, precum și îndepărtarea materialelor de propagandă electorală de orice tip din și de pe clădirea sediului secției de votare.

Ziua alegerilor – înainte de deschiderea votării (formular A), orele 6 - 7

În ziua alegerilor (inclusiv sâmbătă, pentru străinătate), vă veți începe activitatea la ora 6.00 urmărind dacă ușa secției de votare a fost sigilată, dacă urnele sunt goale înainte de a fi sigilate și dacă numărul de buletine de vot și al ștampilelor corespunde nevoilor secției de votare, precum și cu numerele din procesul verbal de recepție; observați dacă se pun ștampilele de control (vezi model în secțiunea materialele electorale) pe ultima pagină (de regulă) a buletinelor de vot. De asemenea, trebuie să urmăriți dacă se permite accesul persoanelor acreditate la această etapă.

urnele fixe	☐
urna specială	☐
listele electorale	☐
pachetele sigilate cu buletine de vot	☐
ștampila de control	☐
ștampilele cu mențiunea „VOTAT”	☐
tușierele	☐
timbrele autocolante	☐

Ghidul pentru birouri electorale, p 21

Art 82, Legea 208/2015

(1) În ziua alegerilor, activitatea biroului electoral al secției de votare începe la ora 6,00. Președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți

membri și, după caz, a persoanelor acreditate, verifică urnele, listele electorale, buletinele de vot și ștampilele, consemnând, în procesul-verbal prevăzut la art. 93, numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente, numărul pachetelor de buletine de vot, separat pentru Senat și Camera Deputaților, precum și numărul ștampilelor cu mențiunea "VOTAT". După încheierea acestei operații închide și sigilează urnele, aplicând ștampila de control a secției de votare.

(2) Pe măsură ce deschide pachetele sigilate, președintele este obligat să asigure aplicarea ștampilei de control pe ultima pagină a fiecărui buletin de vot din acestea.

Votarea (Formular B)

Înainte de intrarea în secția de votare, observatorii trebuie să ia cunoștință de orice tensiuni neobișnuite manifestate la intrarea lor în secția de votare, fie din pricina prezenței lor, fie pentru alte motive. Este posibil ca primele câteva minute să fie esențiale pentru formarea unei impresii imediate și realiste asupra situației din secția de votare.

Observații la intrarea în secția de votare și în afara acesteia²

- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie?
- Se constată prezența unor mari grupuri de persoane în fața secției de votare? Dacă alegătorii își așteaptă rândul afară, aceasta se face de o manieră ordonată? Dacă persoanele prezente nu sunt alegători, există indicii privitoare la identitatea lor?
- Există indicii privitoare la acțiuni de intimidare?
- Alegătorii sunt îndemnați să voteze sau să nu voteze, sau să voteze într-un anumit fel?
- Sunt prezenți reprezentanții forțelor de ordine? Dacă da, comportamentul lor este adecvat?
- Accesul la secția de votare este dificil? Ar putea o persoană cu

---

² Cele mai frecvente vulnerabilități le găsiți și în secțiunea de mai jos, preluată și adaptată din Manualul OSCE/ODIHR de observare a alegerilor, ediția a VI-a, www.osce.org/odihr/elections/68439

dizabilități să intre în secția de votare fără ajutor?

Atribuțiile și jurisdicția președintelui biroului electoral

Art 84, Legea 208/2015 – procedura de votare

(12) Președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile necesare pentru ca alegerile să decurgă în bune condiții. Atribuțiile acestuia, în această privință, se întind și în afara localului de vot, în sediul secției de votare, în curtea acestuia, în intrările în curte, în jurul sediului secției de votare, precum și pe străzi și în piețe publice până la o distanță de 50 m.

(13) Pentru menținerea ordinii, președintele biroului electoral al secției de votare va avea la dispoziție mijloacele de ordine necesare, asigurate de primar și de prefect, împreună cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne.

Procedura de vot

Art 84, Legea 208/2015

(2) Accesul alegătorilor în sala de votare are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Fiecare alegător prezintă actul de identitate și, după caz, documentul care dovedește reședința operatorului de calculator al biroului electoral al secției de votare, care înscrie codul numeric personal al alegătorului în Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal.

Art 84, Legea 208/2015 - alegători care au nevoie de asistență în secția de votare

(5) În situația în care alegătorul, din motive bine întemeiate, constatate de către președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate semna în lista electorală permanentă, președintele face o mențiune în lista electorală, confirmată prin semnătura sa și a unui alt membru al biroului electoral.

(6) Alegătorii votează separat, în cabine închise, aplicând ștampila cu mențiunea "VOTAT" în patruleterul care cuprinde lista de candidați sau numele candidatului pe care îl votează.

(7) Ștampila cu mențiunea "VOTAT" trebuie să fie rotundă și astfel dimensionată încât să fie mai mică decât patruleterul în care se aplică.

Art 84, Legea 208/2015 - solicitarea unui nou buletin de vot

(8) După ce au votat, alegătorii îndoiește buletinele de vot astfel ca pagina albă care poartă ștampila de control să rămână în afară și le introduc în urnă, având grijă să nu se deschidă. Îndoirea greșită a buletinului de vot nu atrage nulitatea votului, dacă secretul votului este asigurat.

(9) În cazul în care buletinul de vot se deschide în așa fel încât secretul votului nu mai este asigurat, acesta se anulează și se dă alegătorului, numai o singură dată, un nou buletin de vot, făcându-se mențiune despre aceasta în procesul-verbal al operațiunilor de votare.

Art 84, Legea 208/2015 - returnarea ștampilei și staționarea în secție

(10) Ștampila cu mențiunea "VOTAT", încredințată pentru votare, se restituie președintelui, care o aplică pe actul de identitate, menționând și data scrutinului. În cazul alegătorilor care votează pe baza cărții de identitate, pe versoul acesteia se aplică un timbru autocolant cu mențiunea "VOTAT" și data scrutinului.

(11) Președintele poate lua măsuri ca staționarea unui alegător în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

(14) În afară de membrii biroului electoral al secției de votare, de candidați și de delegații și de observatorii acreditați, nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare.

(15) Pe durata votării se interzice membrilor birourilor electorale și persoanelor acreditate să poarte ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală.

Art. 85 Contestarea identității alegătorului

(1) Candidații și membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare au dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. În acest caz, identitatea se stabilește de președintele biroului electoral al secției de votare prin orice mijloace legale.

(2) În cazul în care contestația este întemeiată, președintele biroului electoral al secției de votare va opri de la votare pe alegătorul contestat, va consemna faptul într-un proces-verbal și va sesiza această situație autorităților competente.

Art. 85 Asistarea alegătorilor

(7) Prezența oricărei persoane în cabinele de vot, în afara celei care votează, este interzisă.

(8) Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de votare un însoțitor ales de el, pentru a-l ajuta. Acesta nu poate fi din rândul observatorilor sau membrilor biroului electoral al secției de votare.

Art. 85 Suspendarea votării

(3) Președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice.

(4) Durata totală a suspendărilor nu poate depăși o oră. Suspendarea este anunțată prin afișare la ușa localului secției de votare imediat ce s-a produs evenimentul care a declanșat suspendarea.

(5) În timpul suspendării, urnele de votare, ștampilele, buletinele de vot și celelalte documente și materiale ale biroului electoral al secției de votare vor rămâne sub pază permanentă. În timpul suspendării nu pot părăsi sala de votare mai mult de jumătate din numărul membrilor biroului electoral al secției de votare în același timp.

(6) Candidații și persoanele acreditate care asistă la votare în condițiile prezentei legi nu pot fi obligate să părăsească sala de votare în acest timp.

Decizia BEC 23D/2024, art 13 – alte interdicții

(4) Pe durata votării se interzice membrilor birourilor electorale și persoanelor acreditate să poarte ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală.

(5) Sunt interzise comercializarea și/sau consumul de alcool în jurul sediului secției de votare din țară, pe durata votării, până la o distanță de 50 m.

(6) Prin organizarea evenimentelor de orice gen nu se poate obstrucționa accesul persoanelor la birourile electorale, la oficiile electorale și la secțiile de votare în preția votării și în zilele votării.

Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal (SIMPV) și rolul operatorilor de calculator

SIMPV este sistemul electronic care are rolul de a verifica identitatea persoanei, de a preveni votul multiplu și de a transmite rezultatele din secțiile de votare către nivelul ierarhic superior. În secția de votare există un operator

și o tabletă, prin intermediul căreia operatorul realizează toate operațiunile. Operatorul nu este parte din BESV, iar deciziile le ia doar președintele biroului electoral la solicitarea operatorului. *Vezi secțiunea Ziua alegerilor.*

Cum funcționează SIMPV?

Funcționarea SIMPV este reglementată de [Legea 208/2015](#), [Legea 115/2015](#), respectiv [Hotărârea AEP 36/2019](#) și [Hotărârea AEP 14/2024](#).

Operatorul de calculator solicită alegătorului să așeze documentul de identitate în fantă și în funcție de mesajul primit de sistem se pot lua mai multe măsuri, după cum urmează:

Art. 21. -

(1) După validarea operațiunii de preluare în ADV a codului numeric personal al alegătorului care se prezintă la vot, în cazul alegerilor locale și parlamentare, SIMPV va semnala operatorilor de calculator din secțiile de votare, unde alegătorii sunt înscrși în listele electorale permanente, situațiile în care aceștia figurează că au fost înscrși în SIMPV la alte secții de votare decât unde au fost arondați conform domiciliului sau reședinței, după cum urmează:

a) pentru secțiile de votare din țară, în interfața ADV va apărea notificarea "Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP. . . . ., înscris în lista electorală permanentă la poziția . . . . ., a fost înscris în SIMPV la Secția de votare nr. . . . ., localitatea . . . . ., județul . . . . ., la ora . . . . .";

(2) La alegerile locale și parlamentare, operatorii de calculator au obligația de a aduce la cunoștința președinților BESV notificările prevăzute de alin. (1), în vederea radierii din listele electorale permanente a alegătorilor care au votat la alte SV.

Situație	Măsură ce urmează a fi luată
a) pentru codul numeric personal al alegătorului care se regăsește în listele electorale permanente ale secției respective și care nu a mai votat la același scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare verde va fi "Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . . poate vota la această secție de	după ce validează operațiunea de preluare a codului numeric personal al alegătorului care s-a prezentat la vot, operatorul de calculator predă, de îndată, actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare sau altui membru desemnat de către acesta, cu indicarea numărului poziției la care este înscris alegătorul.

votare, fiind înscris în lista electorală permanentă la poziția nr. ....";	
b) pentru codul numeric personal al persoanei care nu a împlinit vârsta de 18 ani până în ziua votării inclusiv, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Persoana cu CNP ..... nu are drept de vot. Nu a împlinit vârsta de 18 ani!";	operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui BESV și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. operatorul de calculator nu poate valida operațiunea de preluare în ADV a codului numeric personal al persoanei care nu a împlinit vârsta de 18 ani până în data când s-a prezentat la vot.
c) pentru persoana căreia i s-a interzis exercitarea dreptului de vot sau care a fost pusă sub interdicție, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Persoana ..... (Se înscriu numele și prenumele.) cu CNP ....., nu are drept de vot!";	operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.
d) pentru codul numeric personal al alegătorului care figurează că a fost înscris deja în SIMPV la același scrutin în țară, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Alegătorul ..... (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP ..... figurează că a votat la Secția de votare nr. .... din localitatea ....., județul ..... la ora ..... (hh.mm).";	operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. președintele BESV va contacta telefonic, prin intermediul terminalului pus la dispoziție de către STS, președintele BESV unde alegătorul figurează deja înscris în SIMPV, în vederea identificării eventualei semnături a acestuia în dreptul datelor sale de identificare din listele electorale. Convorbirea va fi înregistrată de STS operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.
e) pentru codul numeric personal al alegătorului care figurează în SIMPV că a votat în străinătate, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi «ATENȚIE! Alegătorul ..... (Se înscriu	operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV. operațiunea de preluare în ADV a CNP al

<p>numele și prenumele.), cu CNP . . . . . , figurează că a votat la Secția de votare nr. . . . . din localitatea . . . . . statul . . . . . în data de . . . . . la ora . . . . . »</p>	<p>alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>f) pentru codul numeric personal al alegătorului care se prezintă la vot la o secție de votare unde nu este înscris în lista electorală permanentă și care nu figurează în SIMPV că a mai votat, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi «Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.) cu CNP . . . . . , este arondat la Secția de votare nr. . . . . din localitatea . . . . . județul . . . . . »;</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p> <p>operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>g) pentru codul numeric personal al alegătorului care este omis din lista electorală permanentă și care nu figurează în SIMPV că a mai votat, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi «Persoana cu CNP . . . . . nu este înscrisă în listele electorale permanente.»;</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p> <p>președintele BESV va contacta Centrul de preluare a apelurilor.</p> <p>operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>h) pentru codul numeric personal al alegătorului care a votat prin corespondență, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "ATENȚIE! Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.) cu CNP . . . . . , figurează că a votat prin corespondență.";</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p> <p>operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>i) pentru codul numeric personal al alegătorului înscris în listele electorale permanente din străinătate sau în listele electorale permanente pentru votul prin</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p>

<p>corespondență și care nu a mai votat la același scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi «Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele), cu CNP . . . . ., a fost înscris în listele electorale permanente din străinătate.»</p>	<p>operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>j) pentru alegătorul care a formulat cerere de votare prin intermediul urnei speciale și care se prezintă la secția de votare, fără a mai fi votat la același scrutin, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Alegătorul . . . . . (Se înscriu numele și prenumele.), cu CNP . . . . ., figurează că a făcut cerere de vot cu urna specială la Secția de votare nr. . . . . din localitatea . . . . ., județul . . . . ., la ora . . . . ."</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p> <p>operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>
<p>k) pentru alegătorul care se prezintă la vot cu un act de identitate care nu se află în termen de valabilitate, mesajul evidențiat pe fond de culoare roșie va fi "Atenție! Este posibil că actul de identitate să fie expirat."</p>	<p>operatorul de calculator are obligația de a preda de îndată actul de identitate președintelui biroului electoral al secției de votare și de a-i aduce la cunoștință mesajul sau mesajele apărute în interfața ADV.</p> <p>operațiunea de preluare în ADV a CNP al alegătorului care s-a prezentat la vot numai în baza deciziei președintelui BESV de a permite exercitarea dreptului de vot.</p>

Situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b) -k) și deciziile președintelui biroului electoral al secției de votare de a permite sau nu exercitarea dreptului de vot se consemnează în scris în formularul privind consemnarea cazurilor deosebite semnalate de SIMPV

Deciziile nu sunt luate de operatori, ci de președintele BESV.

Înainte de a lua o decizie, fiecare incident se trece într-un formular special, iar președintele BESV semnează. Doar ulterior operatorul poate să continue cu acțiunea în sistem.

Ce se întâmplă dacă SIMPV indică un posibil vot multiplu?

O alertă SIMPV nu poate opri de la vot un alegător. Incidentele descrise mai sus vor fi cercetate de Poliție, care va stabili dacă există vot multiplu. De exemplu, președintele biroului electoral nu poate stabili în ziua alegerilor dacă semnătura de pe liste chiar aparține persoanei respective sau un alt alegător a semnat din greșeală.

O alertă SIMPV nu poate opri de la vot un alegător

Președintele BESV unde se prezintă alegătorul contactează prin STS președintele celeilalte secții de votare pentru a confirma dacă există sau nu o semnătură. Dacă există o semnătură în dreptul alegătorului respectiv, acesta este înștiințat că votul multiplu este infracțiune și i se permite să voteze doar dacă semnează o

declarație pe proprie răspundere.

[Decizia nr. 23/D/19.09.2024, modificată de Decizia 225/D/07.11.2024, art 7:](#)

Art. 7. - (1) în cazul în care Sistemul informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, denumit în continuare SIMPV, semnalează, la o secție de votare din țară, faptul că alegătorul care s-a prezentat la vot figurează deja în SIMPV președintele biroului electoral al secției de votare va lua următoarele măsuri:

- informează alegătorul că SIMPV a semnalat faptul că s-a mai prezentat la vot la același scrutin;
- aduce la cunoștința alegătorului prevederile art. 387 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră fapta unei persoane care votează de două sau mai multe ori constituie infracțiunea de fraudă la vot care se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi;
- în cazul în care **alegătorul stăruie** în solicitarea de a-și exercita dreptul de vot, președintele BESV va contacta telefonic, prin intermediul terminalului pus la dispoziție de STS, președintele BESV unde alegătorul figurează deja înscris în SIMPV, în vederea identificării

eventualei semnături a acestuia în dreptul datelor sale de identificare din listele electorale;

- în situația în care secția indicată în mesaj **este o secție de votare din străinătate**, operatorul centrului de preluare a apelurilor îi va comunica acest lucru președintelui biroului electoral al secției de votare, iar acesta va permite alegătorului să își exercite dreptul de vot doar după ce alegătorul va completa și semna în prezența președintelui și a operatorului o declarație
- în cazul **în care președintele BESV din țară** apelata infirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, i se va permite acestuia exercitarea dreptului de vot.
- în cazul în care președintele BESV apelate confirmă existența unei semnături în lista electorală în dreptul alegătorului în cauză, i se va permite să voteze după ce va completa și semna în prezența președintelui și a operatorului o declarație

În cazul votului prin corespondență, dacă SIMPV arată că acesta ar fi votat deja prin corespondență, președintele BESV îl informează că votul multiplu este infracțiune, va semna o declarație și va putea vota.

Art 42 din HAEP 36/2019

Declarațiile alegătorilor care figurează în SIMPV că și-au mai exercitat dreptul de vot la același scrutin, indiferent de modul în care au fost consemnate, se înaintează, de îndată, organelor de poliție.

Disfuncționalitățile SIMPV

HAEP 36/2019

! Art. 35. - (1) Disfuncționalitatea SIMPV nu determină suspendarea sau întreruperea votării.

(2) Operatorul de calculator va aduce de îndată la cunoștința președintelui biroului electoral al secției de votare următoarele situații:

- a) defecțiuni ale terminalului informatic sau ale echipamentelor conexe;
- b) defecțiuni ale conexiunilor la SIMPV;
- c) imposibilitatea de a accesa și/sau de a efectua operațiuni în interfața ADV în modul online;

d) întârzierile mai mari de 2 minute în primirea mesajelor prevăzute de prezentele norme metodologice.

(4) În situațiile prevăzute la alin. (2), președintele BESV va întocmi procesul-verbal în care vor fi consemnate aspectele constatate, precum și durata disfuncționalității. Procesul-verbal, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 3, se semnează de către președintele biroului electoral al secției de votare, precum și de către operatorul de calculator.

(5) Apariția și încetarea disfuncționalității Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal sunt notificate telefonic, de îndată, biroului electoral ierarhic superior, precum și Centrului de preluare a apelurilor, de către operatorul de calculator sau președintele biroului electoral al secției de votare.

(5¹) În cazul secțiilor de votare din străinătate, lipsa conexiunii la internet pentru o durată mai mare de 10 minute este notificată telefonic Centrului de preluare a apelurilor de către membrul-operatorul de calculator sau președintele biroului electoral al secției de votare din străinătate.

(6) Serviciul de Telecomunicații Speciale asigură asistența tehnică în vederea remedierii cauzelor care au condus la disfuncționalitatea SIMPV.

(7) Situațiile prevăzute la alin. (2) sunt aduse la cunoștința membrilor biroului electoral al secției de votare de către președintele acestuia.

Art. 36. - procedura de verificare a alegătorilor când SIMPV este disfuncțional

(1) Pe perioada disfuncționalității SIMPV, la secțiile de votare din țară, în cazul în care terminalul informatic este funcțional, alegătorii prezintă actele de identitate operatorului de calculator, care validează în ADV, în modul off-line, codurile numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot.

(2) În cazul în care, într-o secție de votare din țară, terminalul informatic nu este funcțional, până la momentul înlocuirii acestuia se utilizează numai listele electorale pe suport hârtie. Alegătorii care se prezintă la vot pe durata disfuncționalității SIMPV sunt înscriși și în formularul în care se consemnează codurile numerice personale ale alegătorilor care se prezintă la vot pe durata disfuncționalității Sistemului informatic de monitorizare a prezenței la vot și de prevenire a votului ilegal, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 4.

(4) După încetarea disfuncționalității terminalului informatic sau după înlocuirea acestuia de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, operatorul de calculator va introduce codurile numerice personale ale alegătorilor care s-au prezentat la

vot pe perioada disfuncționalității acestuia, în termenul prevăzut de art. 14 alin. (9).

(5) După încetarea disfuncționalității SIMPV, în cazul în care terminalul informatic este funcțional, datele înscrise în ADV în modul off-line sunt transmise automat către Sistemul informatic central unde sunt verificate. Eventualele notificări privind cazurile în care sunt înregistrate în SIMPV persoane omise din listele electorale permanente, cazurile în care o persoană a votat fără a avea acest drept, deși era înscrisă în lista persoanelor cărora li s-a interzis exercitarea acestui drept și a persoanelor puse sub interdicție, precum și cazurile în care un alegător a votat de mai multe ori sunt transmise Ministerului Afacerilor Interne, conform prezentelor norme metodologice.

(6) În situația în care conexiunea cu Sistemul informatic central a terminalului informatic din secția de votare este întreruptă, la mesajele returnate se va adăuga mesajul "SIMPV nu este accesibil".

(7) În situația în care conexiunea cu Sistemul informatic central a terminalului informatic din secția de votare este întreruptă, ADV va verifica doar dacă alegătorii sunt înscrși în lista electorală permanentă a secției de votare sau dacă nu figurează în evidența persoanelor cărora li s-a interzis exercitarea dreptului de vot sau care au fost puse sub interdicție.

(8) Pe durata disfuncționalității SIMPV, președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară verifică prin intermediul terminalului telefonic pus la dispoziție de către Serviciul de Telecomunicații Speciale, prin serviciul USSD, dacă alegătorii care se prezintă la vot au drept de vot și dacă aceștia figurează că au mai votat. Jurnalizarea verificărilor prin serviciul USSD se transmite în timp real potrivit prezentelor norme metodologice.

Verificarea în SIMPV a alegătorilor care votează cu urna specială

Datele personale ale alegătorilor care votează cu urna specială sunt introduse manual în interfața ADV. La momentul întoarcerii urnei speciale în secția de votare, operatorul de calculator validează în ADV, în baza semnăturii din extrasele din liste, CNP-urile alegătorilor care au votat cu urna specială.

Hotărârea AEP 36/2019

Art. 26. - (1) Datele personale ale alegătorilor care formulează cereri de votare prin intermediul urnei speciale, aprobate de către președintele BESV, sunt preluate prin tastarea codului numeric personal în secțiunea destinată acestui scop în interfața ADV.

(2) În urma preluării datelor de identificare prevăzute la alin. (1), în interfața ADV pot apărea unul sau mai multe dintre mesajele prevăzute la art. 24 și 25.

(3) La solicitarea președintelui BESV făcută înaintea plecării echipei de membri ai BESV care însoțește urna specială, operatorul de calculator repetă operațiunea prevăzută la alin. (1) și îi comunică mesajul returnat de SIMPV.

(4) La momentul întoarcerii echipei de membri ai biroului electoral al secției de votare care însoțește urna specială, operatorul de calculator validează în ADV, în baza semnăturii din extrasul din lista electorală permanentă, lista electorală complementară sau din lista suplimentară, după caz, codul numeric personal al alegătorului care a votat prin intermediul urnei speciale.

Întrebări pentru membrii BESV

Pentru a afla informațiile de mai jos, observatorii trebuie să discute cu mai mulți membri ai BESV care reprezintă diferite partide politice, în condițiile în care situația din secția de votare o permite. Printre întrebările ce pot fi adresate membrilor secției de votare se numără următoarele:

- Sunt prezenți toți membrii comisiei? Există membri care au fost împiedicați să facă parte din comisie?
- Cum sunt împărțite îndatoririle membrilor comisiei secției de votare pentru a asigura eficiența și siguranța votării?
- Membrii comisiei de votare au participat la o instruire formală?
- Când au fost primite buletinele de vot și celelalte materiale necesare votării și cum au fost păstrate acestea înainte de ziua alegerilor?
- Câte buletine de vot au fost primite inițial de secția de votare respectivă?
- Există suficiente buletine de vot și materiale necesare votării?
- Există o listă de alegători care votează la domiciliu cu urna specială și, dacă da, există un număr neobișnuit de mare de alegători pe listă? Membrii comisiei care au organizat votul cu urna specială au știut care sunt votanții izolați sau carantinați?
- Au existat cazuri în care alegătorii au fost împiedicați să voteze deoarece numele lor nu apărea pe liste la această secție de votare? Dacă unii alegători nu s-au prezentat cu actele de identitate necesare, cum s-a rezolvat această problemă?
- Au avut loc tulburări sau nereguli, au fost primite reclamații, și cum au fost rezolvate?

Observatorii trebuie să încerce să stabilească dacă membrii comisiei par a fi

bine instruiți și s-au familiarizat cu procedurile de votare, dacă par a fi liberi să discute despre îndatoririle lor, precum și dacă par să-și îndeplinească îndatoririle în mod imparțial.

Observarea scrutinului

Observatorii trebuie să urmărească cu atenție toate procedurile desfășurate la secția de votare. Observatorii trebuie să decidă pe baza judecății personale dacă anumite aspecte sau proceduri prezintă nereguli și să le semnaleze.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Există indicii de dezorganizare, ca de exemplu cozi neobișnuit de lungi sau întâzieri excesive?
- În secția de votare există materiale de campanie electorală sau se desfășoară activități de campanie electorală?
- Se încearcă să se solicite alegătorilor să voteze într-un anumit fel, sau se exercită presiuni asupra acestora? Există indicii privind anumite acțiuni de intimidare?
- În secțiile de votare se află reprezentanți ai poliției, ai forțelor de ordine sau ai autorităților guvernamentale?
- Sunt prezente în secția de votare alte persoane care nu par a avea funcții oficiale?
- Procesul de votare este administrat de alte persoane decât membrii comisiei, respective operatorul de calculator sau membrii comisiei primesc instrucțiuni de la alte persoane?
- Cum se stabilește identitatea alegătorilor? Alegătorii prezintă documentele necesare?
- Alegătorii semnează în listele de alegători, iar cărțile lor de identitate sunt marcate cu timbrul autocolant?
- Există semnături aparent identice în lista de alegători?
- Există cazuri în care alegătorii sunt împiedicați să voteze deoarece nu sunt înscrși în liste?
- Buletinele de vot au ștampila secției de votare?
- Alegătorii primesc mai multe buletine de vot, sau există alte indicii privind votarea multiplă?

- Există indicii privind introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii?
- Alegătorii manifestă o bună înțelegere a procesului electoral, sau există un număr mare de alegători care solicită ajutor?
- Formatul secției de votare ar putea fi cauza compromiterii secretului votului?
- Alegătorilor li se permite să intre însoțiți în cabina de vot?
- Există alegători care votează în afara cabinei de vot?
- Sediul secției de votare este accesibil pentru o persoană cu dizabilități neasistată?
- Alegătorii care au nevoie de asistență primesc ajutorul adecvat?
- Urnele sunt amplasate în raza vizuală a comisiei electorale și a observatorilor?
- Urnele sunt sigilate corespunzător?
- Toate procedurile de votare sunt urmate eficient și adecvat?

Alte contacte stabilite la secțiile de votare

Pe lângă discuțiile cu membrii secțiilor de votare și constatările independente, observatorii trebuie să încerce să discute cu alți observatori sau delegați ai mass media sau partidelor politice întâlniți în secția de votare. Comentariile acestora pot oferi informații suplimentare privind atmosfera în care se desfășoară votarea la respectiva secție de votare și activitatea membrilor comisiei.

Posibile probleme de luat în considerare în timpul votării:

- Acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea sau raportarea prin telefon a datelor privind prezența la vot sau rezultatelor.
- Prezența unor grupuri numeroase de alegători în vecinătatea secțiilor de votare poate indica faptul că participarea acestora la vot este coordonată și/sau nu rezultă din voința proprie; observatorii trebuie să cerceteze dacă asemenea grupuri sunt însoțite de persoane care le coordonează și dacă există indicii privind mita electorală.
- Utilizarea neregulamentară a urnelor mobile (observatorii trebuie să

rețină că numai alegătorii care au depus cerere scrisă pot utiliza urna mobilă).

- Înscrieri foarte numeroase în listele suplimentare.
- Urnă nesigilată (starea sigiliilor nu se menționează separat în procesul verbal).
- Confuzie sau lipsă de organizare, cazuri în care membrii comisiilor de votare nu urmează procedurile
- Prezența persoanelor neautorizate în secțiile de votare
- Desfășurarea activităților de campanie în ziua votării, materiale de campanie în secțiile de votare
- Deschiderea cu întârziere a secțiilor de votare, întârzieri excesive în administrarea votării
- Limitarea dreptului alegătorilor de a-și exprima votul
- Cazurile în care identitatea alegătorilor nu este verificată
- Cazurile în care secretul votului nu este asigurat, cabine de vot deschise
- Inadvertențe în listele de alegători
- Votarea în grup, votul multiplu
- Introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât cele la care au dreptul alegătorii
- Buletine de vot dinainte marcate sau buletine de vot pe care se marchează anumite semne
- Absența materialelor electorale necesare
- Activități inoportune din partea reprezentanților candidaților sau partidelor politice, imixtiuni în activitatea comisiilor electorale sau observatorilor
- Influența autorităților sau partidelor locale în secțiile de vot. Se poate întâmpla ca persoane care nu fac parte din biroul electoral să încerce să influențeze procesul electoral prin presiuni asupra alegătorilor, observatorilor, celorlalți reprezentanți ai partidelor etc.
- Transportul organizat al alegătorilor. Deși nu este o infracțiune în sine, poate deseori implica influențarea alegătorilor sau chiar mituirea

acestora. Dacă observați astfel de activități, este de dorit să urmăriți activitatea pe termen mai lung, să notați numerele de înmatriculare și să le comunicați coordonatorului

- Necunoașterea legislației de către membrii biroului electoral. Dacă observați probleme care rezultă din astfel de cauze, cel mai important este să faceți o observație, pornind de la textul legal, reprodus cât mai exact. Rețineți că nu faceți parte din biroul electoral, așadar nu încercați să controlați organizarea alegerilor. Nu participați la luarea deciziilor sau la numărarea voturilor.

Închiderea secției și numărarea voturilor (Formular C)

Art 81, Legea 208/2015 – încheierea votării

(1) La ora 21,00, președintele BESV declară votarea încheiată și dispune închiderea localului de vot.

(2) Alegătorii care la ora 21,00 se află la sediul SV, precum și cei care se află la rând în afara sediului SV pentru a intra în localul de vot pot să își exercite dreptul de vot, în condițiile prezentei legi.

(3) La ora 21,00, urna specială trebuie să se afle în localul secției de vot.

(4) Alegătorii aflați în situațiile prevăzute la alin. (2) pot vota până cel mult la ora 23,59.

(5) 2 membri desemnați de BESV, din cadrul acestuia, verifică la ora 21,00 dacă în afara sediului SV se află alegători care așteaptă să își exercite dreptul de vot și constată și monitorizează ordinea în care aceștia au acces în localul de vot.

**Nimeni nu mai
poate intra în
secție după ora
21:00**

Decizia [BEC nr. 23/D/19.09.2024](#) - pașii procedurali pentru membrii BESV:

- a) numără alegătorii aflați la rând la ora 21,00;
- b) înmânează bonuri de ordine alegătorilor aflați la rând la ora 21,00, pe care s-a aplicat ștampila de control a secției de votare sau echivalentul acesteia, după caz;
- c) consemnează numărul alegătorilor aflați la rând la ora 21,00 într-un proces-verbal constatator al cărui tipizat este prevăzut în Anexa nr. 2 care face parte integrantă din prezenta decizie;
- d) predau procesul-verbal prevăzut la lit. c) președintelui biroului electoral al secției de votare care comunică, de îndată, prin orice mijloc,

biroului electoral de circumscripție sau oficiului electoral, după caz, numărul alegătorilor aflați la rând la ora 21,00;

e) rămân în afara localului de vot pentru a monitoriza ordinea de acces în cadrul acestuia;

f) interzic altor persoane să se așeze la rând pentru a își exercita dreptul de vot ulterior orei 21,00.

(5) înainte exercitării dreptului de vot, alegătorii aflați în situația prevăzută la alin. (3) predau biroului electoral al secției de votare bonurile de ordine primite conform alin. (3) lit. b).

Cine poate asista la numărarea voturilor

Art 91, Legea 208/2015

La toate operațiunile ce țin de numărarea voturilor participă membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare și pot asista candidații, persoanele acreditate în condițiile prezentei legi, reprezentanții AEP, membrii birourilor electorale de circumscripție, ai oficiilor electorale și ai BEC.

Art 19, Legea 288/2015 – pentru votul prin corespondență

La toate operațiunile efectuate de către biroul pentru votul prin corespondență pot asista, în afara personalului tehnic auxiliar al acestora, și persoanele acreditate conform legii.

Înregistrarea audio-video a procedurilor și transmiterea PV cu ajutorul sistemului SIMPV

Art 92¹, Legea 208/2015

(1) Operatorii de calculator asigură, în condițiile stabilite prin hotărâre a AEP, înregistrarea audiovideo neîntreruptă a operațiunilor efectuate de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru numărarea voturilor.

(3) Înregistrările prevăzute la alin. (1) și fotografiile proceselor-verbale prevăzute la alin. (2) se realizează în localul de vot prin intermediul terminalelor informatice puse la dispoziție de STS.

Înregistrările se realizează în localul de vot prin intermediul tabletelor STS, care trebuie poziționate fix, astfel încât să surprindă toate procedurile. Tabletele nu pot fi oprite.

Art 92, Legea 208/2015; procedurile de numărare în secții (formular C)

(1) După închiderea localului secției de vot, președintele, în prezența membrilor BESV și a persoanelor acreditate,

- **verifică starea sigiliilor de pe urnele de votare**
- **sigilează fanta urnelor de votare**
- **introduce ștampilele cu mențiunea "VOTAT" într-un plic care se sigilează prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare.** Dispariția uneia sau a mai multor ștampile se consemnează în procesul-verbal prevăzut la art. 93.

Anularea voturilor neîntrebuințate

(2) După efectuarea operațiunii prevăzute la alin. (1) președintele BESV **anulează buletinele de vot rămase neîntrebuințate și consemnează distinct, în procesele-verbale pentru fiecare tip de alegere, numărul buletinelor de vot anulate.** În cazul în care există pachete intacte cu buletine de vot, mențiunea "ANULAT" se înscrie o singură dată pe pachetul respectiv și se aplică o singură dată ștampila de control.

Numărarea alegătorilor din listele electorale permanente

(3) **Se numără toți alegătorii din listele electorale permanente și suplimentare care au participat la vot și se consemnează numărul lor în rubricile corespunzătoare din procesele-verbale.** Se îndosariază listele electorale suplimentare în ordinea întocmirii lor.

Buletine utilizate + neutilizate + anulate

(4) **Pentru fiecare tip de alegere se adună buletinele de vot utilizate așa cum rezultă din listele de alegător cu buletinele de vot neutilizate și anulate.** Suma acestora, care trebuie să corespundă cu numărul de buletine primite în cadrul secției de votare, se consemnează în procesul-verbal. În cazul în care suma lor este alta decât numărul de buletine de vot primite, se precizează în procesul-verbal motivul pentru care apare eroarea, luându-se în considerare și întâmpinările și contestațiile adresate biroului electoral al secției de votare.

(5) În cazul în care suma nu se verifică, membrii biroului electoral al secției de votare pot avea opinii separate. Acestea se consemnează în procesul-verbal.

Deschiderea urnelor

(6) După aceste operațiuni se procedează la deschiderea urnelor. Deschiderea urnelor se face în mod succesiv. Următoarea urnă se deschide numai după ce se efectuează numărătoarea buletinelor de vot și se consemnează rezultatele în procesul-verbal de la urna anterioară.

Procedura de numărare a voturilor

(7) **Președintele va citi, cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin**, denumirea competitorului electoral votat și va arăta buletinul de vot celor prezenți.

(8) Pe formularul tipizat elaborat de AEP, unul dintre membrii BESV, asistat de cel puțin încă un membru al acestuia, consemnează opțiunea ce rezultă prin citirea fiecărui buletin de vot.

(9) Fiecare buletin de vot citit și consemnat în formular este așezat de către președinte, ajutat de ceilalți membri ai biroului electoral, într-un pachet separat pentru fiecare competitor electoral.

(10) Pentru buletinele de vot nule, voturi albe, precum și pentru cele contestate se fac pachete separate.

Buletine de vot valabil exprimate, nule și albe

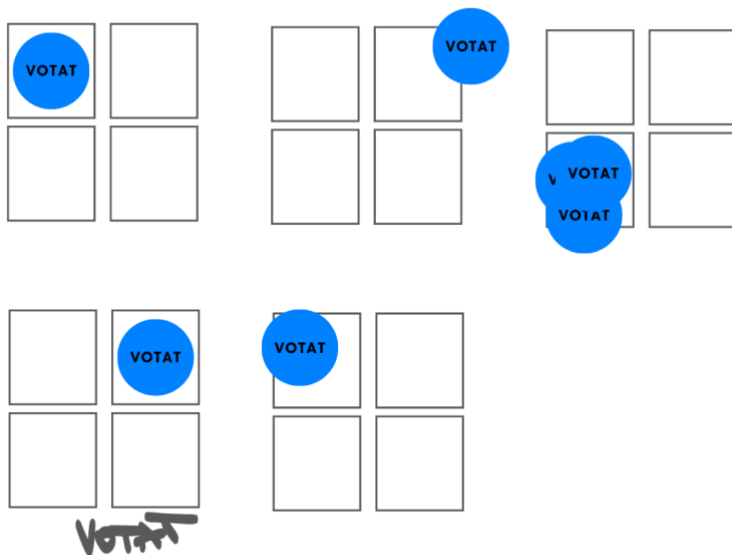
(11) Sunt **nule** buletinele de vot care:

- nu poartă ștampila de control a BESV
- având alt model decât cel legal aprobat
- la care ștampila este aplicată pe mai multe patrulete ori în afara acestora. **Aceste buletine de vot nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.**

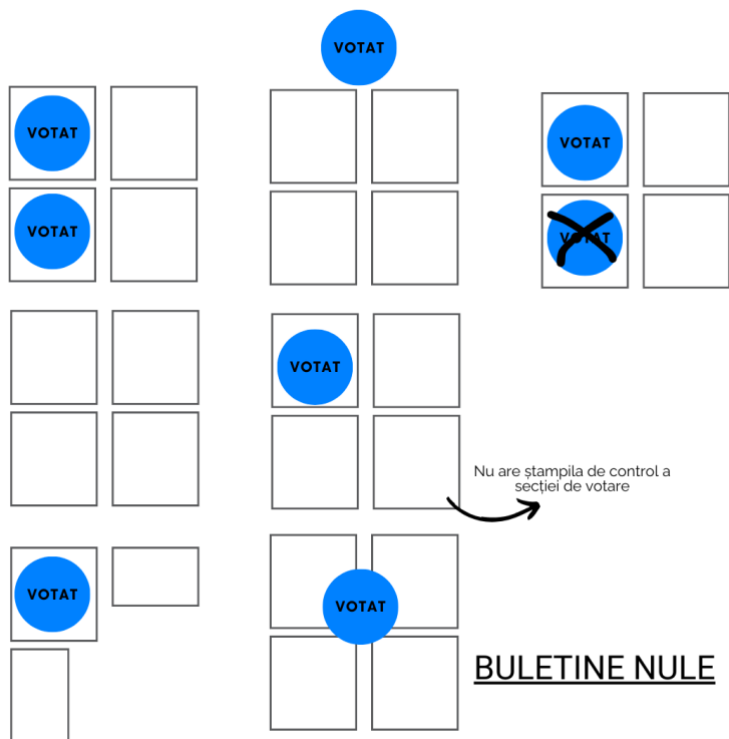
(12) În cazul în care există buletine de vot pentru care există opinii diferite privind valabilitatea votului, acesta va fi atribuit unui candidat sau va fi considerat nul, în funcție de părerea majorității membrilor biroului electoral al secției de votare.

(13) **Sunt voturi albe buletinele care nu au aplicată ștampila "VOTAT"**. Aceste buletine nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

Voturile albe (fără nicio ștampilă VOTAT) sunt diferite de cele nule (vezi mai sus) și de cele anulate (întrebuințate).

BULETINE VALABILE

Art 93, Legea 208/2015

- (1) Rezultatul se consemnează în câte un tabel separat și se încheie, în două exemplare originale, câte un proces-verbal.

a. Numărul total al alegătorilor prevăzuți în listele electorale existente în secția de votare	pct. a = pct. a1 + pct. a2 + pct. a3
a1. Numărul total al alegătorilor potrivit listei electorale permanente	pct. a1 ≥ pct. b1
a2. Numărul total al alegătorilor potrivit listei electorale suplimentare	pct. a2 ≥ pct. b2
a3. Numărul total al alegătorilor potrivit extrasului de pe listele electorale permanente și suplimentare	pct. a3 ≥ pct. b3
b. Numărul total al alegătorilor <i>care s-au prezentat la urne</i> , înscriși în listele electorale existente în secția de votare	pct. b = pct. b1 + pct. b2 + pct. b3
b1. Numărul total al alegătorilor <i>care s-au prezentat la urne</i> , înscriși în lista electorală permanentă	
b2. Numărul total al alegătorilor <i>care s-au prezentat la urne</i> , înscriși în lista electorală suplimentară	
b3. Numărul total al alegătorilor <i>care au votat prin intermediul urnei speciale</i>	
c. Numărul buletinelor de vot primite	pct. c ≥ pct. d+pct. e+pct. f+pct. g
d. Numărul buletinelor de vot neîntrebuițate și anulate	
e. Numărul total al voturilor valabil exprimate	pct. e ≤ [pct. b – (pct. f + pct. g)]; pct. e = Suma voturilor valabil exprimate la pct. h
f. Numărul voturilor nule	
g. Numărul voturilor albe	
h. Numărul voturilor valabil exprimate obținute de fiecare competitor electoral	
i. Numărul voturilor contestate	
j. Expunerea pe scurt a întâmpinărilor, a contestațiilor și a modului de soluționare a acestora, precum și a	
contestațiilor înaintate biroului electoral de circumscripție	
k. Starea sigiliilor de pe urne la încheierea votării	
l. Numărul ștampilelor cu mențiunea „VOTAT” ____ Dispariția uneia sau mai multor ștampile se consemnează.	

Ghidul birourilor electorale, AEP

Art 93, Legea 208/2015 Cine semnează procesele verbale

(3) Procesele-verbale se semnează de președinte, de loțiitorul acestuia, precum și de membrii BESV și vor purta ștampila de control a acesteia.

(4) Lipsa semnăturilor unor membri ai BESV nu influențează asupra valabilității PV. Președintele va menționa motivele care au împiedicat semnarea.

Art 93, Legea 208/2015 Ce date se transmit mai departe de către BESV

După confirmarea corectitudinii datelor, BESV va transmite prin intermediul tabletei poza procesului verbal și datele rezultate din corelații (introducerea în tabletă a datelor) – date provizorii. Acestea sunt confirmate la nivel de BEJ/OES și devin date parțiale.

Puteți urmări dacă datele care au plecat din secție sunt la fel cu cele finale pe <https://prezenta.roaep.ro/>

Ce se întâmplă dacă nu se închid cheile de control?

Vezi [Decizia nr. 260/D/21.11.2024 privind organizarea activității de consemnare, verificare și centralizare a rezultatelor alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024](#)

Înainte de a completa procesul verbal în forma finală, președintele BESV completează o ciornă și verifică corelațiile cu ajutorul tabletei SIMPV.

- **Dacă cheile de control se verifică**, completează PV în original, le semnează (toți membrii comisiei) și încarcă fotografia acestora, cât și datele în format electronic în SIMPV. Nesemnarea PV de către toți membri nu atrage nulitatea acestuia, însă trebuie motivată lipsa unor semnături.
- **Dacă cheile de control nu se verifică** (nici după re-verificare), președintele BESV poate apela centrul de suport tehnic.
- Dacă nu se rezolvă situația nici după solicitarea de asistență, președintele trebuie neapărat să transmită fotografia procesului verbal prin SIMPV înainte de a părăsi secția de votare. Președintele poate modifica PV la sediul BEJ/OES, doar cu aprobarea acestuia.

Cine primește o copie după procesul verbal?

(5) Fiecare membru al BESV are dreptul de a obține o copie a PV, semnată de către președintele BESV sau de către loțiitorul acestuia, după caz, și de către ceilalți membri ai biroului.

Solicitați să vi se permită să faceți o fotografie a procesului verbal. Președintele BESV este obligat să vă dea o copie, conform **art 18 i) din Legea 208/2015**.

i) eliberează, la cererea atâta a observatorilor organizațiilor neguvernamentale, cât și a reprezentanților presei acreditați pe lângă respectivele secții de votare, prin președintele secției de votare, câte o copie a fiecărui proces-verbal care consemnează rezultatul alegerilor în secția respectivă;

Vă rugăm să încărcați fotografiile după PV în aplicația Vote Monitor (în formularul C, ultima întrebare)

Votul prin corespondență – deschiderea urnelor (formular C, secțiune dedicată)

În afara de biroul pentru votul din corespondență din țară, birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate îndeplinesc și atribuții pentru birourile electorale pentru votul prin corespondență.

Plicurile exterioare se vor deschide pe parcurs, dar buletinele de vot rămân în plicurile interioare și vor fi numărate doar în duminica alegerilor. Securitatea și anonimitatea votului trebuie asigurate în perioada în care acestea sunt gestionate de birourile electorale. Plicurile trebuie să ajungă la birourile electorale până cel târziu **joi, ora 24, pentru a fi scanate**. Alegătorii ale căror plicuri nu ajung în timp util vor fi înștiințați de AEP și vor putea vota la secție.

Art. 16, Legea 288/2015 – Desigilarea urnelor

(1) În ziua votării după ora 21,00, biroul electoral pentru votul prin corespondență desigilează urnele de vot una câte una și desigilează plicurile interioare.

(2) Situațiile în care în plicul interior nu se găsește niciun buletin de vot sunt consemnate în procesul-verbal de consemnare a rezultatelor votării.

(3) Opțiunile de vot sunt grupate pe tipuri de buletine de vot, pe candidați și liste de candidați, după caz.

(4) În cazul în care în același plic interior au fost introduse două sau mai multe buletine de vot, acestea sunt declarate nule de către biroul electoral pentru votul prin corespondență.

Art. 17

(1) La încheierea operațiunilor prevăzute la art. 16, BEVC consemnează rezultatul votului prin corespondență într-un proces-verbal, pentru fiecare tip de scrutin, încheiat în două exemplare originale, care va cuprinde[...]

Legea 288/2015, art 15 – buletine valabile și nule

- Plicul exterior nu se mai deschide dacă ajunge după termenul limită, ci este anulat în totalitate.
- Plicurile exterioare desigilate sau deteriorate astfel încât să fie compromisă integritatea votului sunt anulate.
- Plicurile exterioare care nu conțin certificatul de alegător sunt anulate.
- Plicurile interioare deteriorate astfel încât să afecteze integritatea votului sunt anulate.
- În condițiile de mai sus, se consideră că alegătorul nu a votat prin corespondență.
- De asemenea, în cazul în care în același plic interior au fost introduse două sau mai multe buletine de vot, acestea sunt declarate nule de către biroul electoral pentru votul prin corespondență. – art 16, Legea 288/2015
- Consemnarea rezultatelor, verificarea corelațiilor și întocmirea proceselor verbale

HAEP 20/2020, art 3

[...] Compania Națională "Poșta Română" - S.A. va asigura transmiterea către fiecare alegător prin corespondență a unui buletin de vot pentru alegerea Senatului și a unui buletin de vot pentru alegerea Camerei Deputaților, împreună cu documentele necesare exercitării dreptului de vot prin corespondență, prevăzute la art. 10 din Legea nr. 288/2015.

(2) Alegătorii prin corespondență care descarcă buletinele de vot de pe site-ul www.votstrainatate.ro, pot să le utilizeze conform procedurii prevăzute la art. 14 alin. (1) din Legea nr. 288/2015

(3) Buletinele de vot prevăzute la alin. (2) sunt valabile și în situația în care conțin numai pagina pe care a fost exprimată opțiunea alegătorului prin corespondență prin lipirea autocolantelor cu mențiunea "VOTAT".

(4) Alegătorul prin corespondență va introduce în plicul interior un buletin de vot prin corespondență pentru Senat și un buletin de vot pentru Camera Deputaților.

(5) În cazul în care în același plic interior au fost introduse două sau mai multe buletine de vot pentru Senat, acestea sunt declarate nule de biroul electoral.

(6) În cazul în care în același plic interior au fost introduse două sau mai multe buletine de vot pentru Camera Deputaților, acestea sunt declarate nule de biroul electoral.

(7) În cazul în care în același plic interior au fost introduse un buletin de vot pentru Camera Deputaților și două sau mai multe buletine de vot pentru Senat, buletinele de vot pentru Senat sunt declarate nule de biroul electoral. În cazul în care în același plic interior au fost introduse un buletin de vot pentru Senat și două sau mai multe buletine de vot pentru Camera Deputaților, buletinele de vot pentru Camera Deputaților sunt declarate nule de biroul electoral.

HAEP 20/2020, art 3 – plic deteriorat și desigilat

(1) Prin plic exterior desigilat se înțelege, în sensul prezentei hotărâri, plicul exterior deschis.

(2) Prin plic exterior deteriorat în asemenea măsură încât este de natură să afecteze integritatea votului prin corespondență se înțelege, în sensul prezentei hotărâri, plicul exterior rupt și/sau degradat în asemenea măsură încât documentele pe care le conține nu ar putea fi citite.

(3) Prin plic interior desigilat se înțelege, în sensul prezentei hotărâri, plicul interior deschis.

(4) Prin plic interior deteriorat în asemenea măsură încât este de natură să afecteze integritatea votului prin corespondență se înțelege, în sensul prezentei hotărâri, plicul interior rupt și/sau degradat în asemenea măsură încât buletinele de vot pe care le conține nu ar putea fi citite.

Observarea numărării voturilor și centralizării rezultatelor

La încheierea votării și începerea numărării voturilor, observatorii trebuie să se afle în secțiile de votare, deoarece accesul după închiderea secțiilor de votare nu este permis; pentru siguranță, se recomandă observatorilor să nu mai părăsească secția de votare după ora 20:45. Procedura standard pentru închiderea secției de votare și numărarea voturilor începe cu anularea buletinelor de vot rămase neîntrebunțate și consemnarea numărului lor în rubricile corespunzătoare din procesul verbal. BESV sigilează separat ștampilele de vot, apoi urna de vot este deschisă și buletinele de vot sunt numărate și este întocmit procesul verbal.

Printre problemele și procedurile care trebuie urmărite se numără următoarele:

- Numărarea voturilor este efectuată de membrii comisiei sau sunt implicate și alte persoane?
- Membrii comisiei par a înțelege și respecta procedurile necesare?
- Buletinele de vot sunt numărate ordonat și în condiții de siguranță?
- Procedura de numărare a voturilor este transparentă? Sunt asigurate condițiile adecvate pentru observatori?
- Numărul alegătorilor care s-au prezentat la vot corespunde cu numărul buletinelor de vot din urnă?
- Buletinele de vot neutilizate sunt anulate și păstrate în condiții de siguranță?
- Buletinele de vot nule sunt identificate corect și uniform? Sunt buletinele de vot nule separate corespunzător și păstrate pentru o examinare ulterioară?
- Buletinele de vot conțin anumite semne neobișnuite menite să compromită secretul votului?
- Numărul buletinelor de vot nule pare neobișnuit de mare?
- Numărarea voturilor respectă principiul potrivit căruia buletinul de vot este considerat valabil dacă intenția alegătorului este clară?
- Buletinele de vot sunt sortate corect și numărate separat?
- Controversele și contestațiile sunt rezolvate în mod satisfăcător?

- Documentele oficiale ce conțin rezultatele scrutinului sunt completate corect la încheierea numărării voturilor și semnate de toate persoanele autorizate?
- Observatorii au posibilitatea de a obține copii oficiale ale procesului verbal ce conține rezultatele scrutinului de la secția de votare?
- Se constată acțiuni inoportune din partea forțelor de ordine și/sau poliției, ca de exemplu notarea datelor sau rezultatelor și raportarea acestora prin telefon?
- Membrii comisiei sunt de acord cu procedura de numărare a voturilor și cu rezultatele? dacă există controverse, cum s-a procedat în acest caz?

După numărarea buletinelor de vot, rezultatele de la secțiile de votare sunt transmise la biroul electoral de circumscripție, unde sunt centralizate.

Posibile probleme de luat în considerare în timpul numărării voturilor:

- Urnă nesigilată (starea sigiliilor nu se menționează separat în procesul verbal).
- Confuzie sau lipsă de organizare, cazuri în care membrii comisiilor de votare nu urmează procedurile
- Prezența persoanelor neautorizate în secțiile de votare
- Buletine de vot dinainte marcate
- Activități inoportune din partea reprezentanților candidaților sau partidelor politice, imixțiuni în activitatea comisiilor electorale sau observatorilor
- Adăugarea unor buletine de vot după deschiderea urnei de vot
- Proceduri dezordonate de numărare a voturilor
- Participarea la numărarea voturilor a persoanelor neautorizate
- Personal insuficient pentru efectuarea și supravegherea numărării voturilor
- Excluderea unor membri ai comisiilor de votare sau unor observatori
- Invalidarea arbitrară sau inconsecventă a buletinelor de vot
- Pierderea unor buletine sau urne de vot
- Numărarea voturilor sau înregistrarea rezultatelor intenționat

incorectă

- Păstrarea în condiții precare a buletinelor de vot neutilizate
- Transportarea materialelor electorale la biroul electoral de circumscripție nu se efectuează în condiții de siguranță
- Falsificarea sau înlocuirea proceselor verbale; și
- Lipsa transparenței sau proceduri nereglementare constatate în cursul centralizării voturilor.

VI. CONTESTAȚII, CONTRAVENȚII, INFRAȚIUNI

VI.1. Întâmpinări și contestații

Întâmpinările și contestațiile sunt o parte importantă a procesului de observare, astfel că vă rugăm să le acordați atenție sporită. Orice sesizare trebuie să se bazeze pe observație directă și nu pe informații obținute de la alte persoane.

Birourile electorale gestionează propria activitate și rezolvă întâmpinări cu privire la aceasta. Birourile electorale ierarhic superioare pot soluționa contestații cu privire la activitatea birourilor ierarhic inferioare.

Art 85, Legea 208/2015 – în timpul zilei alegerilor

(9) Președintele BESV sau, în lipsa acestuia, loctiitorul este obligat să primească și să înregistreze orice sesizare scrisă cu privire la nereguli produse în timpul procesului de votare, înaintată de membri ai biroului BESV, candidați, observatori acreditați, reprezentanți acreditați ai presei scrise, radioului și televiziunii, români și străini, ori alegători prezenți în secția de votare pentru exercitarea dreptului de vot. În cazul în care i se înaintează sesizarea în dublu exemplar, președintele BESV, respectiv loctiitorul acestuia va menționa pe copia care rămâne la persoana care înaintează sesizarea faptul că a luat cunoștință de sesizarea respectivă și numărul sub care aceasta este înregistrată.

Art 93, Legea 208/2015 – operațiunile de deschidere a urnelor

(6) În timpul operațiunilor de votare și de deschidere a urnelor se pot face întâmpinări și contestații cu privire la aceste operațiuni. Acestea se soluționează pe loc de către președintele BESV

(7) Contestățiile se prezintă președintelui BESV. Ele se formulează în scris în 2 exemplare, din care unul, semnat și ștampilat de președinte, rămâne la contestator.

(8) Președintele BESV hotărăște, de îndată, asupra contestațiilor a căror rezolvare nu suferă întârziere.

Art 18, Legea 288/2015 – operațiunile de deschidere a plicurilor

(1) În timpul operațiunilor de deschidere a plicurilor exterioare și a plicurilor interioare, precum și în ceea ce privește numărarea voturilor se pot face întâmpinări de către persoanele care asistă la aceste operațiuni, partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau electorale dintre acestea, precum și de către candidații independenți.

(2) Întâmpinările se soluționează pe loc, prin decizie, de către BEVC

(3) Întâmpinările se depun la președintele BEVC. Acestea se formulează în scris în două exemplare, din care unul, semnat și ștampilat de președinte, rămâne la contestator.

(4) Partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice sau electorale dintre acestea, precum și candidații independenți pot formula contestații privind deciziile prevăzute la alin. (2), precum și alte operațiuni efectuate de BEVC

(5) Contestățiile prevăzute la alin. (4) se depun la biroul electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării și se soluționează de acesta, prin decizie definitivă, în termen de cel mult două zile de la data înregistrării.

O sesizare se face **întâi verbal și ulterior scris**, dacă nu se îndreaptă neregulile constatate. Vă rugăm – pe cât posibil – să realizați o copie sau o fotografie a sesizării, incluzând numărul de înregistrare și confirmarea primirii de către președintele BESV. Dacă nici în urma sesizării scrise neregulile semnalate nu sunt rezolvate, vă rugăm să ne contactați de îndată pentru a comunica mai departe cu biroul electoral de circumscripție. Înainte de a face o sesizare la BEJ, vă rugăm să ne anunțați.

Întâmpinările ar trebui să conțină cel puțin destinatarul (președintele BESV), numele și prenumele observatorului, seria și numărul actului de identitate, calitatea (observator acreditat), relatarea neregulii cu cât mai multe detalii (pe

cât se poate citați articole de lege sau hotărâri BEC), secția de votare, data și semnătura. Vă rog să ne trimiteți și nouă o copie a sesizării prin aplicația Vote Monitor sau (dacă nu folosiți aplicația) la observare@VotCorect.ro.

Pentru fapte grave (infrațiuni), vă rugăm să ne contactați cât mai curând pentru a lua o decizie împreună cu privire la modalitatea de soluționare.

VI.2. Infrațiuni și plângeri penale

Pentru fapte care privesc siguranța dumneavoastră personală sau a celorlalți participanți la procesul electoral, puteți să sesizați de urgență primul echipaj de poliție sau suna de îndată la numărul de urgență 112. În orice situație, vă rugăm să ne contactați cu privire la aceste reclamații. Alternativ, puteți să intrați în prima secție de poliție sau parchet și redactați o plângere (dacă sunteți vătămat de infracțiune) sau un denunț (când cunoașteți despre o infracțiune).

Plângerea și denunțul se fac în scris și verbal. În scris va trebui să conțină: numele, prenumele, CNP, calitatea și domiciliul, descrierea faptei, precum și indicarea făptuitorului și a mijloacelor de probă, dacă sunt cunoscute. Puteți găsi modele de sesizări și plângeri penale pe pagina www.votcorect.ro și atașate acestui ghid.

Vă rugăm să ne anunțați înainte de a face o sesizare, cu excepția situațiilor de urgență.

Cine și unde poate sesiza comiterea unei infracțiuni?

Orice persoană poate sesiza poliția sau parchetul, după regulile generale de sesizare în legătură cu săvârșirea unei fapte penale prevăzute în Codul de procedură penală. Persoana care face sesizarea trebuie să ofere probe în susținerea demersului său (fotografii/înregistrări). Sesizările pot fi făcute și ulterior datei comiterii faptei. Infracțiunile la legea electorală sunt specificate în [Legea 286/2009 privind noul Cod Penal](#).

Împiedicarea exercitării drepturilor electorale

Art. 385. - (1) Împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.

(2) Atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Coruperea alegătorilor

Art. 386. - (1) Oferirea sau darea de bani, de bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute în alin. (1) bunurile cu valoare simbolică, inscripționate cu însemnele unei formațiuni politice.

Frauda la vot

Art. 387. - (1) Fapta persoanei care votează:

a) fără a avea acest drept;

b) de două sau mai multe ori;

c) prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător

se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează utilizarea unei cărți de alegător sau a unui act de identitate nul ori fals sau a unui buletin de vot fals.

Art. 389.

- (1) Violarea prin orice mijloace a secretului votului se pedepsește cu amendă.

(2) Dacă fapta a fost comisă de un membru al biroului electoral al secției de votare, pedeapsa este închisoare de la 6 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Nerespectarea regimului urnei de vot

Art. 390. - (1) Deschiderea urnelor, înainte de ora stabilită pentru închiderea votării, se pedepsește cu închisoare de la unu la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea acesteia de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi.

Falsificarea documentelor și evidențelor electorale

Art. 391. - (1) Falsificarea prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și înscrierea în copia de pe lista

electorală permanentă ori de pe lista electorală complementară a unor persoane care nu figurează în această listă.

(3) Introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Cu aceeași pedeapsă se sancționează introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor.

Sanționarea tentativei

Art. 393. - Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 385 și art. 387-391 se pedepsește.

Conform **Deciziei BEC 23D/2024**, lista de infracțiuni care se poate aplica la alegeri este următoarea:

Art. 21. - Se constată că, în conformitate cu legislația în vigoare, următoarele fapte constituie infracțiuni:

- a) împiedicarea, prin orice mijloace, a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales;
- b) atacul, prin orice mijloace, asupra localului secției de votare;
- c) oferirea sau darea de bani, de bunuri, cu excepția celor cu valoare simbolică, inscripționate cu însemnele unei formațiuni politice, ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat;
- d) exercitarea dreptului de vot de către o persoană care nu are acest drept
- e) exercitarea dreptului de vot de două sau mai multe ori;
- f) introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decât are dreptul un alegător;
- g) utilizarea unui act de identitate nul ori fals sau a unui buletin de vot fals;
- h) violarea prin orice mijloace a secretului votului;
- i) deschiderea urnelor înainte de ora stabilită pentru închiderea votării;
- j) încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea acesteia de către alte persoane sau în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- k) falsificarea prin orice mijloace a înscrisurilor de la birourile electorale;
- l) introducerea în uz sau folosirea unui program informatic cu vicii care

alterează înregistrarea ori însumarea rezultatelor obținute în secțiile de votare sau determină repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii;

m) introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național necesar stabilirii rezultatelor alegerilor;

n) îndemnarea publicului, verbal, în scris sau prin orice alte mijloace, să săvârșească infracțiuni;

o) incitarea publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criterii de apartenență politică;

p) purtarea sau folosirea fără drept, la adunări publice, în spațiile rezervate desfășurării procesului electoral, la manifestări cultural-sportive, în locuri special amenajate și autorizate pentru distracție ori agrement sau în mijloace de transport în comun a cuțitului, pumnalului, boxului, a altor asemenea obiecte fabricate sau confecționate anume pentru tăiere, înțepare sau lovire, a armelor neletale care nu sunt supuse autorizării ori dispozitive pentru șocuri electrice, sau a substanțelor iritant- lacrimogene sau cu efect paralizant;

q) împiedicarea, prin orice mijloace, a desfășurării unei adunări publice care a fost autorizată potrivit legii;

r) opunerea cu violență față de organizatori, împuțerniciți! acestora sau față de forțele de ordine ori împiedicarea lor de a-și exercita atribuțiile legale privind asigurarea ordinii în desfășurarea adunărilor publice.

VI.3. Contravenții

Prevederile relevante pentru ziua alegerilor din Legea 208/2015:

ART. 98 Constituie contravenții, dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât să constituie potrivit legii penale infracțiuni, următoarele fapte:

e) refuzul de a pune la dispoziția agenților constatați la art. 99 documentele și actele necesare efectuării controlului;

j) nerespectarea deciziilor și hotărârilor birourilor și oficiilor electorale; nerespectarea hotărârilor, deciziilor și instrucțiunilor Autorității Electorale Permanente;

m) tipărirea fără drept de buletine de vot, cu excepția specimenului anulat pus la dispoziția competitorilor electorali;

n) refuzul de a permite accesul în secția de votare al candidaților, al persoanelor acreditate, al membrilor birourilor și oficiilor electorale și al reprezentanților

Autoritățile Electorale Permanente să asiste la desfășurarea operațiunilor electorale;

- o) refuzul de a se primi și înregistra o sesizare, întâmpinare, contestație sau plângere scrisă înaintată în conformitate cu prevederile prezentei legi;*
- p) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi;*
- q) înmânarea buletinului de vot unui alegător care nu prezintă actul de identitate ori care refuză să semneze în lista electorală în care este înscris pentru primirea buletinului de vot și a ștampilei de votare;*
- r) neaplicarea pe actul de identitate a ștampilei cu mențiunea "VOTAT" sau a timbrului autocolant, precum și reținerea actului de identitate, fără motive întemeiate, de către membrii biroului electoral al secției de votare;*
- s) întocmirea proceselor-verbale cu încălcarea dispozițiilor prezentei legi;*
- t) încălcarea prevederilor art. 16; continuarea propagandei electorale după încheierea acesteia, precum și sfătuirea, în ziua votării, a alegătorilor la sediul secțiilor de votare să voteze sau să nu voteze un anumit partid politic, o anumită alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale ori un candidat independent;*
- u) purtarea, pe durata votării, de către membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare sau de către persoanele acreditate de ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală;*
- v) încălcarea de către membrii birourilor electorale a obligației de a participa la activitatea acestor birouri;*
- w) refuzul președintelui biroului electoral sau al locțiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor prezentei legi;*
- x) încălcarea de către asociații, fundații și instituții mass-media românești a condițiilor prevăzute de lege pentru desemnarea observatorilor interni și a reprezentanților instituțiilor mass-media;*
- y) încălcarea de către persoanele acreditate a prevederilor art. 90;*
- z) încălcarea prevederilor art. 88, 92 și 93.*

ART. 99

(1) *Contravențiunile prevăzute la art. 98 lit. b) -e), g) -i), k), l), n) -p), r), s), u) -w), x) și y), se sancționează cu amendă de la 1.500 lei la 4.500 lei, cele de la lit. a), f), j), m), q), t) și z), cu amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei.*

(2) *Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 98 și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) se fac de către: a) ofițerii și agenții de poliție din cadrul Poliției Române și ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române, pentru faptele prevăzute la art. 98 lit. a), d), f), g), a doua teză a lit. h), lit. l), m), n), p), q), r), t), u), x), y), precum și pentru fapta prevăzută la art. 98 lit. j), în cazul în care aceasta este săvârșită de către persoane fizice sau de către persoane juridice de drept privat; b) biroul electoral ierarhic superior, pentru faptele prevăzute la art. 98 lit. j), o), s), v), w) și z) săvârșite de birourile electorale; c) Biroul Electoral Central, pentru faptele prevăzute la art. 98 lit. d) și i); d) împuterniciții președintelui Autorității Electorale Permanente, pentru faptele prevăzute la art. 98 lit. a), b), c), e), prima teză a lit. h), lit. k), pentru fapta prevăzută la art. 98 lit. j) în cazul în care aceasta este săvârșită de partide politice, alianțe politice, organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale, autorități ale administrației publice centrale sau locale.*

Model de sesizare

Domnule/doamnă Președinte,

Subsemnatul/subsemnata, _____ (nume, prenume, CNP, domiciliu/reședință), domiciliat în ...., legitimat cu ....., în calitate de observator intern al asociației (asociația care te-a acreditat)

În baza art. ___ din Legea nr. 208/2015 etc., formulez următoarea

Întâmpinare / contestație

Prin care vă solicit să _____,

Am constatat

(descrieți fapta/faptele ce formează obiectul întâmpinării; încercați să detaliați toate aspectele care definesc neregula/contravenția, așa cum este prevăzută în lege).

Data, Ora, Semnătura,

Domnului/doamnei președinte al Biroului Electoral al secției de votare nr .....
din comuna .... județul .....

Model de plângere penală

Domnule/Doamnă Prim-Procuror,

Subsemnatul/subsemnata, _____ (nume, prenume, CNP, domiciliu/reședință), în calitate de _____ (1. persoană vătămată - cel care formulează plângerea este vătămat direct de infracțiune, ca în cazul lovirilor sau vătămărilor sau 2. denunțător - cel care formulează plângerea încunoștințează despre săvârșirea unei infracțiuni)

În baza art. ____ (1. 289 - dacă e persoană vătămată sau 2. 290 - dacă e denunțător) C. proc. pen., formulez următoarea

PLÂNGERE PENALĂ

Prin care vă solicităm să dispuneți începerea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de _____, prevăzute de art. ____ Cod penal (a se vedea mai jos),

Pentru următoarele considerente:

În fapt, în data de ....., la ora ____, am început procesul de observare în cadrul secției de votare nr. ____ (cu indicarea localității), după ce, în prealabil, m-am legitimat. Precizez că subsemnatul sunt acreditat ca observator din partea organizației _____.

În jurul orei ____, am constatat

(descrieți fapta/faptele ce formează obiectul plângerii: încercați să detaliați toate aspectele care definesc infracțiunea, așa cum este prevăzută în Codul penal - vezi instrucțiuni mai sus; dați detalii care ar putea duce la identificarea făptuitorului)

În drept, invoc dispozițiile art. ____ Cod penal

Probe:

Dovada plângerii o fac cu următoarele mijloace de probă (facultativ, dacă

sunt cunoscute)

planșe fotografice - încercați să fotografiați săvârșirea sau urmele infracțiunii;
materiale video;

martori (încercați să luați datele de identificare și de contact ale altor
persoane care au asistat la săvârșirea infracțiunii)

Data, Semnătura,

Formularul este disponibil și pe <https://votcorect.ro/prezidentiale-parlamentare-2024/modele-cereri-plangeri/>